

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 140 Ft

XIV. évfolyam 8. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2007. augusztus

60 éves az ENCI

tudósítás a 149. és 152. oldalon

Elviselhetetlen hőség

SZENT ISTVÁN KIRÁLY ÜNNEPE

István ott áll két világ határán. A pogány istenkirályság és az Őszövetségtől ihletett, Isten kedvező kegyelméből való uralkodói méltóság az ő hatalmas, mitikussá vált alakjában ötvöződik össze. Pogány nemzetségének totemisztikus eredethagyománya, választottsága az Árpád-ház szentségi tekintélyében él tovább. Anonymus mondja, hogy Álmos szent volt, mert tőle származtak a szent magyar királyok. Bár pogány, mégis méltónak találtatott a Szentlélek ajándékára. Az Emese-szimbólum érteti meg velünk Szent Istvánnak és az Árpád-háznak feltűnő Boldogasszony kultuszai, az országnak az ő oltalmába ajánlását, mintegy a pogány matriarchalis világkép továbbélését, szublimációját is. Erről már Nagyboldogasszony ünnepénél is szóltunk. Ez a hit magyarázza, hogy a keresztény utódok templomot építenek Árpád sirja fölé, és alapítanak hasonlóképpen Mária tiszteletére Szeren, az első országgyűlés mondati színhelyén monostort.

Szintén még az archaikus pogány világot idézi az öregedő király életének ismert mozzanata: éjszakának évadján meg akarják ölni. Ez a szándék még nyilvánvalóan a királygyilkosság pogány kultuszából érthető meg: az utód örökölni akarja az ő bölcsességét, mágikus-szentségi erejét, tapasztalatait. István király nemcsak keresztény irgalmasságból bocsátott meg a gyilkosnak, hanem azért is, mert még ismerte az ősi áldozati hagyományt. Krónikáinkból tudjuk, hogy honszerző őseink az új haza határán Álmost feláldozták: negyven napi pihenés és négy napi áldomás

után megölték. Ezt a pogány fejedelmi karizmat nemcsak Árpád, hanem hitük szerint minden ivadéka is örökölte. Ehhez járult még a szent király koronájának szinte élő személyként való tisztelet is: a megkoronázott király a szertartás által nemcsak közjogi elismertetésben, hanem István és koronája szentségi karizmájában is részesül. Ezt a hiedelmet az integritas, illetőleg a sacralis contactus, mágikus emanáció archaikus képzetvilága érteheti meg velünk.

Az Árpádok kihalása után is mindig ügyeltek a származás folytonosságára és hivatkoztak arra, hogy a király egészen IV. Károlyig Árpád, illetőleg Szent István véreből származott.

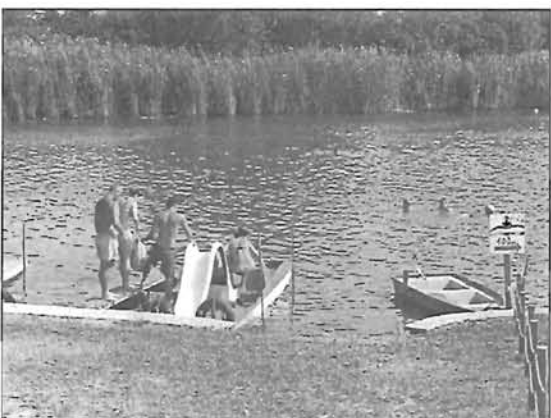
Bálint Sándor:
Ünnepi Kalendárium (részlet)

Az elmúlt hetekben országosan hármass fokozatú hőségriadó volt érvényben.

Városunktól 30 km-re fekvő Túrkevén július 22-én 41,1C fokot mértek meteorológusaink ami az ország legmelegebb pontja volt ezen a napon. Nem véletlen, hogy iszonyatos hőség volt Gyomaendrődön is, így strandjaink vizeit a hűsölni vágyók nagy szeretettel látogatták.

Templom-zugi strandunkat - mint a fotókon is látható - nem csak a városunk lakosai, hanem a nyaralni vágyó turisták is örömmel látogatták. A strand üzemeltetőjétől, Pájer Sándortól azt is sikerült megtudni, hogy a folyamatos vízcserre biztosított, a vízcserre ellenére a víz hőmérséklete így is 24 és 27C fok körüli.

Önök joga van tudni...

hogy miről döntött a képviselő-testület július hónapban

Tárgyalt a lejárt határidejű döntések végrehajtásáról: pl.

- a helyi autóbuszos személyszállításra irányuló pályázat kiírása
- pályázat benyújtása az endrődi Tájház Látványtár állandó kiállítás kialakítására

- Dr. Gedei Margit igazgató főorvos lemondásának elfogadása, az Egészségügyi Intézmény továbbműködtetésének vizsgálata. A működéssel kapcsolatos vizsgálatok megkezdődtek, de szükséges a feltételek további egyeztetése, ezért a napirend tárgyalása eltolódott az október havi ülésre.

Módosította az első lakás megszerzéséhez nyújtandó 2/2004. (II. 10) Kt. rendeletet

Az első lakás megszerzéséhez nyújtandó önkormányzati támogatásokat a jelenleg hatályos 2/2004. (II. 10.) Kt. rendelet szabályozza.

Feltételek:

- 40. életévüket még be nem töltött fiatal házaspár
- Gyomaendrőd város közigazgatási területén szándékozik vásárolni vagy építeni ingatlan

- továbbá azoknak, akik a már korábban önkormányzati támogatás nélkül megszerzett lakásukat (a család jogos, Korm. Rendeletben elismert lakásigényen belül) legalább egy lakószobával bővítik

- a támogatott ingatlan, a kérelmező első lakása legyen, melyben a házastársak egyenlő, (1/2-1/2) tulajdoni hányaddal rendelkeznek

- akik háztartásukban legalább kettő kiskorú neveléséről gondoskodnak, vagy négy illetve nyolc éven belül a kettő gyermek megszületését vállalják.

Nem állapítható meg támogatás, ha:

- a megszerezni kívánt ingatlan meghaladja a család jogos lakásigényét
- ha a kérelmezőnek, vagy a vele együttélőzőnek az önkormányzati lakáson fennálló bérleti joga felmondás miatt szűnt meg

- a kérelmező a lakás vételárát már kiegyenlítette, lakáshasználatba vételi engedéllyel rendelkezik, vagy azt a kérelem elbírálásáig megszerzi
- a kérelmező nem hitelképes

- a családban az egy főre jutó nettó jövedelem a mindenkori saját jogú öregségi nyugdíj legkisebb összegének háromszorosát meghaladja.

Jóváhagyta az önkormányzati fenntartású közoktatási intézményekben a 2007/2008-as tanévben indítandó tanulócsoportok számát, és engedélyezte azok létszámát is

A Kistérségi társulással működő oktatási intézményekben, illetve a Százszorszép óvodában történt tulajdonosváltás miatt megváltozott az eddig engedélyezett óvodai és iskola osztály és csoportlétszáma. Bővítés és összevonás egyaránt történt az intézményekben.

Rózsahegy Kálmán Kistérségi Általános Iskola:

- Normál tagozat 17 csoport
- Speciális tagozat 3 csoport
- Diákotthon 2 csoport
- Napköziotthonos ellátás 12 csoport
- Csárdaszállás tagintézmény

- alsó tagozat 1 csoport
- napközi otthon 1 csoport
- Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda
- Óvodai nevelés Százszorszép óvoda 4 csoport
- Csárdaszállási óvoda 1 csoport

- Alapfokú oktatás 24 csoport
- Napközi otthonos ellátás 10 csoport
- Kner Imre Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium

- 9-12. évfolyam 12 tanulócsoporthoz

- kollégium 2 tanulócsoporthoz

Városi Zene- és Művészeti Iskola

Mivel az intézményben még csak előzetes beiratkozás történt, így a végleges tanulócsoportokat csak szeptemberben lehet meghatározni.

Elfogadta beszámolóit: közhasznúsági társaságok fenntartásában működő óvodák vezetőinek, közoktatási intézmények vezetőinek 2006/2007 tanítási évről, valamint a Kistérségi Iroda (Projektmenedzseri Iroda) 2007. I. félévi beszámolóját, illetve tájékoztatót kapott a Kner Imre Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium tanulóinak 2007. évi érettségi vizsga eredményéről.

A Képviselő-testület egyhangúlag elfogadta a fent felsorolt intézmények vezetőinek beszámolóját, illetve kijelentette, hogy tekintettel az óvodáskorú gyermekek számának stagnálására vagy csökkenésére, nem kíván feladatellátási szerződést kötni óvodai vonatkozásban a további férőhelyek bővítésére.

A Kner Imre Gimnázium jelentése alapján 76 fő nappali tagozatos tanuló tett érettségi vizsgát. A vizsgázók közül kettő tanuló nem felelt meg az

érettségi követelménynek, ezért javítóvizsgát tehetnek. Ebben az évben az érettségi vizsgák mellett kereskedelmi szakképesítő vizsgára is sor került. A 21 vizsgára jelentkezett tanulókból 17 sikeresen teljesítette az írásbeli vizsgát. A szóbelin 20 tanuló jelent meg, minden tanuló eredményesen vizsgázott, ebből ketten dicsérettel.

Elfogadta a tájékoztatást az Endrődi Tájházban és a Városi Könyvtárban (Gyoma) megtartott szakfelügyeleti vizsgálatokról

2007 májusában szakfelügyeleti vizsgálatot tartottak mindkét intézményben.

A Tájház vonatkozásában nagyon sok, szép elismerő szó olvasható a szakértői anyagból, melyek a vezető, Szonda István alapos, energikus, a feladataira teremt munkáját dicsérik.

A városi könyvtár jelentése kiemeli, hogy az ott dolgozó könyvtárosok elhivatottságának érdeme az, hogy még tudja nyújtani a korszerű könyvtártól elvárt szolgáltatást. Azonban már felfedezhetők a negatív tendenciák. A jelentés szerint hiányosak a dokumentációk, korszerűtlen az információs rendszerük, javítani kell az épület állagán, illetve biztosítani a mozgáskorlátozottak számára is a használhatóságot.

2007-2008 évben megépítésre kerülő belterületi utak kiválasztása

Döntött a Képviselő-testület a 2008. évben megépítésre kerülő belterületi utak kiválasztásában is.

A 2008. év első ütemében elkészítendő utak a következők:

- Bessenyei György, Polányi VI. ütem (Toronyi-Mohácsi köz), Polányi V. ütem (Selyemi-Sugár köz), Fő út (Bartók-Tamási-Polányi köz), Nap utca, Polányi VII. ütem (Blaha-Sugár köz), Kisfok, Egressy Béni, Kathó József út kijavítása

Egy bányomkerti lakos kérte, hogy az önkormányzat mielőbb tegyen lépéseket az infrastruktúra fejlesztésének érdekében, mert a járhatatlan utak nagymértékben nehezítik az ott élő emberek életminőségét.

Közmunka irányítására szerződés kötés a Gyomaszolg Ipari Park Kft.-vel

2007 májusában már döntés született arról, hogy 2007. augusztus 1-től az önkormányzat a közmunkaprogram irányításával és koordinálási feladatok ellátásával megbízza a Gyomaszolg Ipari Park Kft-t.

A Képviselő-testület utasította a polgármestert a szerződés aláírására.

Települési Környezetvédelmi intézkedési terv elkészítése

Településünkön sajnos nagymértékű vandalizmus tapasztalható, s a környezetvédelem több területét is zsákokban kihelyezett szeméthalmok csúfítják. A közterületeken sem jobb a helyzet, ezen kívül nagyon sok fiatal cserje, egyházi növény tűnik el. Rendszeres a fiatal fák kitörése, a kihelyezett kukaedények rongálása, eltulajdonítása.

Ennek megakadályozása érdekében a Képviselő-testület felhatalmazta a Városfenntartó, Környezetvédelmi Bizottságot a megfelelő helyeken történő konzultációra, illetve a novemberi ülésen ismertesse a települési környezetvédelmi intézkedési tervet.

Játszóterei eszközök első, kötelező felülvizsgálatának eredménye

Megtörtént a játszóterek kötelező felülvizsgálata. A megfelelő és nem megfelelő kategóriákba kizárólag csak a 2004-2007 között telepített fajták voltak besorolhatók. Sajnos találtak több játszóteren is balesetveszélyes eszközöket, ezért a Képviselő-testület javaslatot tett a további vizsgálatokra, illetve szükség szerint a balesetveszélyes eszközök mielőbbi javítására, vagy megszüntetésére.

Sajnos ebben a témakörben is sok hozzászólás említette a nem megfelelő használatot, a korban már nem odavaló fiatalok részéről a tudatos rongálást, illetve, hogy gyakran állatok sétáltatására is használják ezeket a tereket.

Önkormányzat tulajdonát képező bel és külterületi ingatlanok nyílt árverésen történt értékesítése

Újabb árverésre kerül sor 2007. szeptember 28-án de. 10 órakor. Az ingatlanok meghirdetése megtekinthető a Gyomaendrőd Híradóban, az Irányárban, a város internetes honlapján és a polgármesteri hivatal hirdetőtábláján.

Az endrődi vásártér területéből való értékesítésre kiírt pályázatra beérkezett ajánlatok

A kiírásra egy pályázat érkezett, melyet a Szaci Kft. nyújtott be. Az üzemanyag töltőállomása mellett egy kézi autómotort kíván létesíteni. A területvásárlási ajánlatában a társaság maximum bruttó 500 Ft/m² jelölte meg a vételárát.

A Képviselő-testület a beérkezett pályázatot eredményesnek nyilvánította.

Lehóczkiné Timár Irén képviselő

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Gergely Ágnes kitüntetése

A Szerzői Jogvédő Hivatal ARTISJUS irodalmi díjat alapított olyan gyűjteményes művek díjazására, amelyek nagyobb élet-szakaszt fognak össze.

Ebben az évben az Útérintő c., válogatott verseket tartalmazó kötetéért Gergely Ágnes kapta az ARTISJUS fődíját. Gratulálunk, és nagyon büszkék vagyunk az endrői születésű költő újabb kitüntetésére.

2007. július 5-én 18 órára egy kis beszélgetésre invitálta Lehóczkiné Timár Irén, a 9-es és Várfi András polgármester, a 8-as választókerület képviselője választókerületük polgárait. A lakosok tájékoztatást kaptak a befejezéséhez közeledő Belvíz I. programról. A polgármester elmondta, hogy a Belvíz II. pályázaton 199 millió 700 ezer forintot nyert a város, és további lehetőség még a megyei koordinálásban megvalósuló Belvíz III. program. A fórumon részt vett Goda Péter, a Békés Plánung Kft. tervező főmérnöke és Szujó Zsolt, a Városüzemeltetési Osztály vezetője. A későbbiekben még szó esett a helyi közlekedésről, az egészségügyi intézmény szervezeti változásáról és még sok a lakos-ságot érintő kérdéssről.

Köszönet - Az ENCI megalakulásának 50. évfordulója alkalmából rendezett találkozó szervezőinek és anyagi támogatóinak szeretnék köszönetet mondani a magam és az ott megjelent személyek nevében. Köszönjük a szép szórakoztató műsort, nagyon jól éreztük magunkat.

Uhrin Simonné

Több évfordulót együtt ünnepeltek

Gyoma és Endrőd egyesülésének 25. évfordulója alkalmából a ClubNetCet Internetes Ismeretterjesztő Egyesület és az Endrői Közösségi Ház július 26-án és 27-én közös programot szervezett a városi önkormányzat anyagi támogatásával. A rendezvényen megemlékeztek a Templomos Lovagrend magyarországi rendtartománya megalakulásának tizedik évfordulójáról is.

„Majd én megmutatom!” címmel az egyesület nemzetközi számítógépes grafikái és rajzpályázatát hirdetett. A beérkezett munkákból a száz legjobbat állították ki, a legjobbak közé két gyomaendrői tanuló is bekerült: Varga Zsanett és Tóth Pál, a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola tanulói. A képek témája: Ünnepejünk együtt! A kiállítást Mozga Márta Anna, az egyesület elnöke július 26-án délután nyitotta meg. A kulturális programot követően dr. N. Tamás Ferenc történész Az európai lovagrendek története címmel tartott színes, élményszerű előadást, külön kitért a Templomos Lovagrend történetére is.

Másnap, július 27-én kapcsolattépítő találkozót szerveztek a civil szervezetek számára. Míg a közösségi ház udvarán bográcsokban főtt az étel, lehetőség nyílt egymás jobb megismerésére, mely elősegítheti, hogy ezek a civil szervezetek a jövőben partnereként közös projektekben vegyenek részt.

A kötetlen beszélgetés ad igazán lehetőséget egymás jobb megismerésére.

Az országos főállatorvos kereskedelmi tilalmat jelentett be számos termékre, miután kiderült: dioxinnal fertőzött guar gumi szállítmány érkezett Magyarországra.

A mérgezett adalékanyag valószínűleg Svájon keresztül Indiából érkezett. Süth Miklós arra kérte a fogyasztókat, legyenek óvatosak az olyan termékekkel, amelyek az E 412-esnek nevezett adalékot tartalmazzák.

Dömölki Livia, a Kosár Magazin élelméztudományi szakembere a VGO-nak elmondta: a fogyasztó nemigen tud „vigyázni” a guar gumival, hiszen ez az adalék nem látható a termékekben.

A guar gumi természetes eredetű anyag, amelyet a guar fából vonnak ki. Lekvárokba, üdítőitalokba (pl.: Cappy) keverve az adalék simábbá, és sűrűbbé teszi az élelmiszereket.

A dioxin elsősorban a zsírszövetekben rakódik le, és nagymértékben, hosszú távon a vércukorháztartás rendellenességeit, és immunrendszeri problémákat okozhat. Azonban miután a gyártó saját laboratóriumában kimutatta a dioxin jelenlétét, a fertőzött készleteket azonnal elkezdték kivonni a forgalomból.

A szakértő szerint az anyag a feldolgozás során kerülhetett a guar gumiba, és csak rendkívül nagy mértékű fogyasztás esetén okoz tüneteket, bár természetesen jobb elkerülni.

E-412

Guargumi/-enyv/-gyanta

Szerep: Hordozóanyagok, Stabilizálószer, Tőrfogatnövelők, Tőmegnövelők.

Hatás: allergén

A mérgező guar (gyomnövény) magvaiból nyerik, melyek különböző káros anyagokat tartalmaznak. Mivel tökéletes tisztításuk gazdaságtalan, a kereskedelmi forgalomban lévő guar-gumi körülbelül tíz százalékban engedélyezetten tartalmazhatja a gyomnövény egyéb károsanyagait is. Allergiát okozó anyag.

Rossz irányba billenhet a kistelepléseken a patikaméreg

Az ellehetetlenülés szélén áll nagyon sok kisteleplési gyógyszer-tár. A fennmaradásért harcolunk, de úgy nehéz küzdeni, hogy közben a helyiek jelentős részemástelepléseken váltjabeareceptjeit-fakadt ki Bielik Jánosné, a kétsopronyi Szent Antal gyógyszer-tárt üzemeltető kft. ügyvezetője.

Frankó Marianna-Papp Gábor Gazdaságossági szempontokra hivatkozva májusban közel három hétre bezárt a patika. Ebben az időszakban az önkormányzat oldotta meg a gyógyszerellátást. A kft. Telekgerendáson is üzemeltet gyógyszer-tárt, ott nincs ilyen probléma. Egy kisteleplés csak akkor őrizheti meg patikáját, ha a helyiek ott váltják ki receptjeiket - fogalmazott Bielik Jánosné.

Az elmúlt egy-két évben olyan irányba változott a gazdasági környezet, amely tovább nehezítette a vidéki patikák gazdaságos működtetését - mondta el Jeszenszky Attila, a szabadkígyósi Szent Márton gyógyszer-tár tulajdonosa.

A vezető gyógyszerész rámutatott, az OEP egyre inkább kivonul a finanszírozásból. A tavalyi év hasonló időszakához képest csökkent a készítmények ára, így az árrés is. A kevesebb bevételből viszont magasabb költségeket kell kifizetnie a fenntartónak. A vidéki kisteleplések gyógyszer-tárai csak a helyi vevőkörre építhetnek. A nagy gyógyszer-tárláncok most nyíló fióküzletei kedvezményekkel vonzzák magukhoz a vidéki vásárlókat is. Egyelőre nem érezhető ennek direkt hatása, de már létező tendenciáról van szó.

Hunyán egészen különleges módon oldották meg a gyógyszerellátást. A helyieknek autóbusszal nagyon nehéz eljutni a közeli településekre, ezért, hogy megkönnyítsék a dolgukat, a községben úgynevezett orvosi kézigyógyszertárt hoztak létre. A beteg így dr. Fabó János háziorvosnál szerezheti be a gyógyszereket. A rendszer évtizedek óta jól működik.

Sándor Csaba, a Magyar Gyógyszerészi Kamara Békés megyei megbízott vezetője kérdésünkre elmondta, hogy a kisteleplések gyógyszer-tárainak 40 százaléka állami támogatás segítségével tudja fenntartani magát.

A községekben élő szakemberek önkiszákmányoló életmódot élnek, szabadságra szinte lehetetlen elmenniük, miközben nincs utánpótlás. A községekbe nem szívesen mennek a frissen végzett gyógyszerészek, s ha egy-egy idősebb szakember nyugdíjba megy, megszűnhet a patika is - tette hozzá a szakember.

Rossz az elképzelés.

Sándor Csaba rossz elképzelésnek tartja a mobil gyógyszer-tárak létrehozását. A kistelepléseken is időkorlát nélküli gyógyszerhozzáférést kellene biztosítani a helyieknek - hangsúlyozta. Mint mondta, ugyancsak nehézkessé tenné az ellátást, hogy a mozgópatikák az orvosi rendelési időben várják a betegeket. A Magyar Gyógyszerészi Kamara titkára emellett jelezte, továbbra is várják, hogy a kormány egyeztetéseket kezdeményezzen a kérdésben, ez ugyanis eddig nem történt meg.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

UHRIN GÖRGY (1931 – 1987)

A nagybátyám emlékére

Húsz éve hunyt el Uhrin György

plébános (címetes apát, püspöki tanácsos)

Uhrin György 1931. április hó 24-én Endrődön született, egy dolgos, földműves családban, Uhrin György és Varjú Jusztina első gyermekeként.

Óvodás koráig a csejti Szentmiklós zugban lévő tanyán, szülei féltő gondoskodásában nevelkedett, majd amikor az óvodáskort elérte, szülei hazaadták a faluban élő nagyszüleihez, ahol Uhrin Mátyás nagypapa és Gyuricza Emerenc (majd halála után Bula Anna) nagymama szeretetteljes, de

igen szigorú és következetesen katolikus vallásos nevelésében részesült.

Az elemi iskola befejezése után a polgári iskolát is itt végezte el, de ezt már csak a Tata felügyelete mellett, majd Uhrin Mátyás nagypapa 1945. áprilisában bekövetkezett halála után, két hűgával együtt, az édesanyja felügyelete mellett fejezte be a polgári iskolát.

A nyári szünetekben sokat segített a tanyai gazdálkodásban édesapjának, de -mivel könnyen és gyorsan tanult- egyre többször vetődött fel benne a továbbtanulás szándéka, amit közölt is szüleiivel, és velük megbeszélve jelentkezett a Mezőtúri Református Gimnáziumba. Azért oda, mert a tanya, ahol a család lakott, csak 7 km-re volt és így sokszor kerékpárral is el tudott menni a gimnáziumba, és továbbra is segítségére lehetett szüleinek a gazdálkodásban. (Számos a betakarításkor használatos eszközt ké-

szített morzsoláshoz, jószágetetéshez. A babcséplőgépet még sokáig megőrizte és emlegette a nagypapám.)

1950-ben sikeresen leérettségizett, és a második világháború utáni időkre jellemző Egyházat ért támadások ellenére, a gimnáziumi tanulmányai mellett is mindvégig megtartotta katolikus vallásosságát, úgyannyira, hogy az érettségi után a Szegedi Hittudományi Főiskolára jelentkezett. Elvégezve a főiskolát 1955. június 19-én szentelték pappá.

Első kápláni kinevezése Csanádapácára szólította, utána hosszabb ideig a csongrád megyei Földeákon teljesített szolgálatot. Kiválóan játszott orgonán és nagyon szép orgánnummal tudott énekelni. Földeákot követően még több plébánián is szolgált az Urat és a híveket, így Szegeden, a Móravárosnak nevezett városrészen is. Ezen idő alatt saját szorgalomból autodidakta módon tanult meg német és francia nyelven olvasni és írni.

Alig néhány évvel a pappá szentelése után, főleg a Móravároson teljesített eredményeinek köszönhetően, az 1960-as évek elején a Püspök Atya behívta a Püspöki Hivatalba püspöki udvari tanácsosnak, ahol előbb a Szegedi Püspöki Hivatal gazdálkodását, majd pár hónap után, immár udvari szertartóként a Csanád megyei Püspöki Számvevőszék vezetését bízta rá, valamint kiváló nyelvtudásának köszönhetően a Püspöki Hivatal külföldi levelezését koordinálta és irányította. A számvevőszéki feladatai mellett Szegeden több plébánián is végzett papi, és gazdasági tevékenységet. A Szegeden a Szeged-tarjáni városrészen épülő új, modern stílusú templom építésének irányításában, szervezésében végzett jelentős feladatokat.

Az embert-próbáló feladatok teljesítése közben egy állandó betegséget szerzett, mely egész életében elkísérte, és betegsége miatt többször vitték be a szegedi klinikára életveszélyes állapotban.

1980-ban már annyira megromlott egészségi állapota, hogy fel kellett adni a Püspöki Hivatalban betöltött munkakörét, ekkor Debrecenbe helyezte a Püspök Atya, ahol az 1987. május 30-án bekövetkezett haláláig plébánosként teljesített szolgálatot.

Szerénységére jellemző, hogy bár többféle papi rangja, címe és beosztása volt, de ő csak a plébánosi címet használta.

Hosszú betegségben viselt fájdalmak után halt meg Debrecenben, ám a szíve hazahúzta Endrődre, a szülőfalujába. Porhüvelyét, kívánsága szerint a szülei mellé, az Endrődi Központi temetőben helyezték örök nyugalomra 1987. június 9-én.

Halálát a Püspöki Hivatal címetes apát, püspöki tanácsos, plébános rangon jelentette.

A temetését a Püspök Úr celebrálta és utolsó földi útjának szertartását számos magas rangú egyházi méltóság is megtisztelte jelenlétével.

Uhrin György élt 56 évet, és pappá szentelésének 32. évében, hosszú, türelemmel viselt betegségben, szentségekkel többször megerősítve, fejezte be földi életét.

Nyugodjék békében, és az örök világosság fényeskedjék neki!

E sorok írásával példaértékű életútjára emlékeznek, és tisztelettel hajtja előtte fejet unokaöccse:

dr. Busai György

Szent László tábor Hunyán

Karitás csoportunk megalakulása óta minden évben megrendezzük a Szent László karitás tábort Hunyán a plébánián. Július 6-tól 27-ig két héten át reggel nyolc órától délig tartott a tábor a gyerekek és a szülők öröme. Az óvoda szünetel így az óvodás korú gyermekek is részt vehettek a sok hasznos elfoglaltságon, amit a hitoktatónk és a tanárok szerveztek.

Volt a táborban mézeskalács-készítés, amelyet Barna Zsuzsanna vezetésével a gyerekek nagy örömmel fogadtak, és a sütitket formázták és színezték.

Nem sajnálta a fáradságot, a nagy melegen szívesen adta át tudását, hogy ezzel is színesítse a tábor résztvevőinek foglalkozásait, köszönjük neki.

Ezen kívül kézműves foglalkozások is voltak, szalmafonás, gyöngyfűzés, gipszöntés, festés és rajzolás. Labdarúgás, sakk és sok-sok ügyességi játék. Nem maradhettek el a templom- és toronylátogatások sem.

20-án Gyulára vittük a gyerekeket, ahol múzeum, templomok és a 100 éves cukrászda megtekintése volt a program. A buszköltséget az önkormányzat fizette, amelyet köszönünk a Polgármester Asszonynak, aki végig támogatta a tábort saját adományai-val is.

Barta Mónikának is köszönet Szent

László megfestéséért, a sok fáradságért, ahogy a gyerekek foglalkoztatásában is segített, a dalok tanításáért, melyeket szívesen énekelt mindenki. Köszönjük a Katolikus Iskola igazgatójának, Lukács Lászlónak, hogy gitározásával emelte a tábor munká-

ját. A gyulai kiránduláson is a buszon gitározott és énekelt a gyerekekkel.

Hogy jól sikerüljön a tábor megszervezése, minden évben nagy előkészítő munka előzi meg, melyben tanárok, szülők, nagyszülők és sok támogatónk vesz részt.

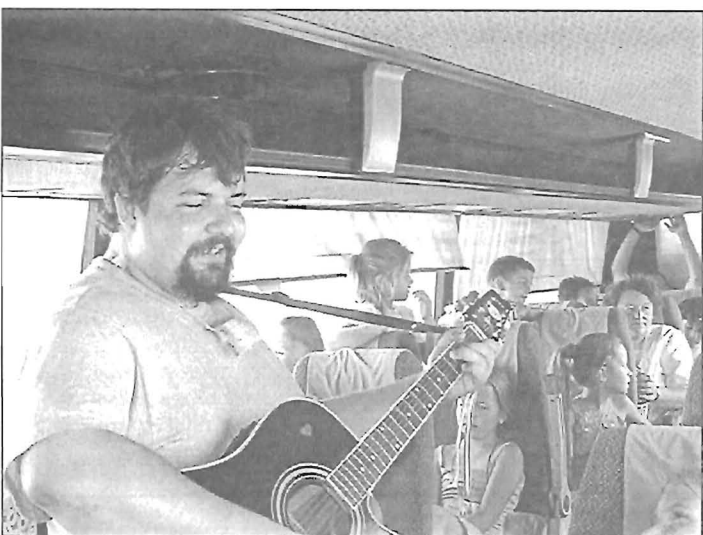
Most először pályáztunk az Egyházmegyei Karitászhoz pénzbeli támogatásért, amelyet meg is kaptunk, ezért külön köszönettel tartozunk Megyeri Márta karitás csoportvezetőnek, aki támogatta pályázatunkat.

A tábor utolsó napján vetélkedők, íjászai, ügyességi játékok és aszfaltfestés is volt. Nagyon örültek gyerekeink az íjászatnak, mert ez újdonság volt náluk. Zárásként a Polgármester Asszony a napközi könyvházán a gyerekek kedvenc ételét, spagettis bolonyait készíttetett, amit mindenki nagy örömmel fogadott és jóízűen elfogyasztott.

Ezúttal köszönjük hitoktatónknak, tanárainknak a Polgármester Asszonynak, Anikónak, akik sok-sok munkájukkal, adományaikkal támogatták a tábort, valamint köszönjük az Igazgató Úrnak, Barta Mónikának, Irimiás Róbertnek, Barna Zsuzsánának, hogy segítették a tábor színesebbé tételét.

Köszönet a szép összefogásért.

Hanyecz Vencelné

Katolikus oldal

AUGUSZTUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor és 19 órakor. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

A vakáció miatt szeptemberig szünetel.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 6-kor.

A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Gvoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 19 órakor,
szombaton 19 órakor vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

Nagyboldogasszony

Augusztus 15-e Mária mennybevitele, magyar nevén Nagyboldogasszony, Nagyasszony napja (vö. Kisasszony napjával), egyben Magyarország Mária oltalmába ajánlásának emléknapja (ez utóbbit Magyarok Nagyasszonya néven az 1896. évi millennium óta október 8-án külön ünnepként üli meg a katolikus magyarság). Ezért, meg azért is, mert az ünnep nyolcadára Szent István napja is belesik – nem beszélve arról, hogy az aratás után végre a falusi nép szusszanhatott egyet –, ez volt a magyar egyházi év egyik nagy ünnepi időszaka.

A krónikus hagyomány Szent Gellért püspök érdemének tudja be, hogy Jézus anyja magyar földön a „Boldogasszony” nevet kapta. A kutatók többsége megegyezik abban, hogy a velencei Gellért képviselte idegen egyház az ósvallásunk istenasszonya iránti hódolatot aknázza ki ezzel a gesztussal a keresztény eszmék gyorsabb elfogadtatása érdekében. Azt azonban, hogy első királyunk ajánlotta volna országát az égi királynő oltalmába, amint az a köztudatban él, nem tarthatjuk elfogadhatónak. István, aki a pápától kapott koronát, Szent Péter kegyelmébe ajánlotta Magyarországot. Amikor azonban a pápák erre való hivatkozással akarták érvényesíteni hűbérúri jogukat István utódaival szemben, azok igazítottak valamelyest a tényeken. Úgy írták újra az államalapító legendáit, mintha nem Péternek, hanem Máriának ajánlotta volna fel az országot. Az Árpád-korban mindenestre Szűz Mária lett a magyarok legfőbb oltalma, a koronázó templomok, főpapi székesegyházak, számtalan monostor, búcsújáró hely és kisebb templom az ő égisze alatt állottak.

Jankovics Marcell: Jelkép-kalendárium

Bicskey Zsolt:
Boldogasszonyunk
(vegyes technika
[akrill])

AUGUSZTUSI ÜNNEPEK

1. szerda:	Liguori Szent Alfonz püspök, egyháztanító
2. csütörtök:	Vercelli Szent Özséb püspök
4. szombat:	Vianney Szent János áldozópap
5. vasárnap:	Évközi 18. vasárnap
6. hétfő:	Urunk színeváltozása
7. kedd:	Szent II. Szixtus pápa és társai vértanúk
8. szerda:	Szent Domonkos áldozópap
9. csütörtök:	Szent Teréz Benedikta (Edith Stein)
10. péntek:	Szent Lőrinc diakónus és vértanú
11. szombat:	Szent Klára szűz
12. vasárnap:	Évközi 19. vasárnap
13. hétfő:	Boldog XI. Ince pápa
14. kedd:	Szent Maximilian Kolbe áldozópap, vértanú
15. szerda:	Nagyboldogasszony
19. vasárnap:	Évközi 20. vasárnap
20. hétfő:	Szent István király
21. kedd:	Szent X. Piusz pápa
22. szerda:	Boldogságos Szűz Mária királynő
23. csütörtök:	Limai Szent Róza szűz
24. péntek:	Szent Bertalan apostol
25. szombat:	Kalazanci Szent József áldozópap
26. vasárnap:	Évközi 21. vasárnap
27. hétfő:	Szent Mónika
28. kedd:	Szent Ágoston püspök, egyháztanító
29. szerda:	Keresztelő Szent János vértanúsága

Weöres Sándor:

Hetedik szimfónia – Mária mennybemenetele
(részlet)

Mária

Magasztalom őt, aki méhemen fogant
és felemelte holdsarlóm az égre
és csillagfűzért illesztett homlokomra
és az égi tej ösvényén viteti leplem
és az édesség viharával fúvatja fátylam
és eleven tüzekkel röpi diadalszerkerem
és seregekkel népesíti győzelmi utam
és örök dal tornyait építi köröttem,
így kívánja; meg nem fejthetik
a léptem redői alatt forgó
tüzes hadak, homályos nemzedékek.
Kezdetől apám, s én szültem őt,
aki az óriás ürességen által
a csend szikrázó kristálya fölé
a teremtmények sodrából fölmeredve
háromfejű oszlopként magasul
és villámló tetőként beborít
a hármasság homlok glóriája.

Pázmány Péter:

Fohászkodás a Hazáért

Oh áldott Szűz! Oh Magyarországnak kegyes Asszonya! Tekints a mi sok fogyatkozásinkra: szánd meg a mi romlásinkat. Csaknem megholt, akit te szeretted; csaknem elfogyott a te országod, nemes Asszonyunk. Azért állj elő a te szent Fiadnál. Mondd azt néki: Fiam, az én országomban megfogyatkozott az igaz hit; nincs igazság; nincs isteni félelem; nincs ajátosság benne. Vízé vált az ő bora; nagyrészből tévelygésre fordult igaz vallása; elpusztult szentegyháza; megromlott ereje; pogány rabságára adatott szabadsága. Elhiggyed, édes hazám, Magyarország, ha a Boldogasszony tanácsát követed, és magadat megeszmélvén, abban eljársz, amit az ő szent Fia parancsol, foganatja léssen a Szűz könyörgésének.

AMIT ISTEN EGYBEKÖTÖTT...

2007. augusztus 4-én kelt egybe az endródi templomban Bitay Levente és Fülöp Erika (felső kép) valamint Pintér Ferenc és Meleg Anikó. Isten adjon boldogságot nekik egy életen át!

Szent István ikon a hunyai templomból.
Festette: Latorcainé Újházi Aranka

Szent István királyunk

Szent István királyunk,
nemzetünk atyja,
Géza fejedelmünk
elsőszülött fia.

Gellért püspök
nevelte őt úrrá,
meg ő keresztelte
katolikussá.

Szíve tisztaságát
Istennek szentelte,
hazánkat a pogánytól
bátran megmentette.

Köszönjük meg néki
ezer év után is,
hogy jó magyar népét
az éghez emelte.

Szent István királyunk,
nemzetünk atyja,
szeretett országát
Máriának adta.

Angyalok királynője
Istennek szent anyja,
vigyáz ránk a bajban,
Ő az ország anyja.

Latorcainé Újházi Aranka

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

ASSISI SZENT KLÁRA

Augusztus 11.

*Assisi, 1193/94. január 20. vagy július 16.
+San Damiano-kolostor, 1253. augusztus 11.

Favarone lovag és Hortulana asszony elsőszülött leánya volt Klára. Családi palotájuk Assisi központjában, a San Rufinóról elnevezett székesegyház terének egyik oldalán állt. Itt született Klára 1193-an (vagy 1194-ben). Még kisgyermek volt, amikor a városban összetűzések kezdődtek a nemesség és a polgárok között. Családjá, amely az ősi és gazdag Offreducci-Favarone nemzetséghez tartozott, természetesen az összecsapások középpontjába került. 1202-ben háború tört ki Assisi és Perugia között, s Klára családjának egy időre el kellett menekülnie Perugiába, mert nem voltak biztonságban a kereskedőktől és a polgároktól. Különös, hogy ezekben az összetűzésekben az ellenség, a polgárok soraiban küzdött egy ifjú, aki később meghatározó szerepet játszott Klára életében: a gazdag posztókereskedő, Pietro Bernardone fia, Ferenc. Klárának két húga volt: Agnes és Beatrice. Édesanyjuk, Hortulana asszony mindhármukat őszinte jámborságra nevelte, és megtanította őket mindarra, amit akkoriban egy előkelő leánynak későbbi házassága érdekében tudnia kellett. Így nőtt fel, mit sem sejtve abból, hogy Isten milyen életet szánt neki.

Természetesen ő is hallott mindenről, ami Ferenc körül történt. Tudta, hogy a városból többen is csatlakoztak Ferenc-hez, sőt, két unokaöccse, Silvestro és Rufino is követője lett a szegénység útján. Az is tudomására jutott, hogy III. Ince pápa szóban jóváhagyta Ferencék életmódját. 1210-ben Klára hallotta Ferencet, amint a dóm mellett prédikált. Szavai, melyekkel a megfeszített Krisztus radikális követéséről beszélt, megindították Klárát. Csak éppen az nem volt világos számára, hogy mit tegyen? Ekkor Ferenchez fordult tanácsért. A régebbi legenda elmondja: „Szent Ferenc atyánk a világ elhagyására buzdította. Élénk érveléssel mutatta meg neki, hogy milyen ostoba a világ reménye, milyen alnok a világi dicsőség, és arra tanította, hogy a szüzesség drágagyöngyét őrizze meg annak a csodálatos Völégénynek, aki az emberek iránti szeretetéből lett emberré.”

Mindezekből egyértelműen következett, hogy Klárának el kell szakadnia a gazdagságtól, csak az nem volt világos, hogy utána hogyan kell élnie. Ferenc azt tanácsolta Klárának, hogy Virágvasárnap - 1211. március 18-án - ünnepi öltözékben menjen a székesegyházba misére. A püspököt értesítették Klára tervéről, ezért, miután megszentelte a palmaágakat a körmenet előtt, lejött a szentély lépcsőjén, és egy ágat a lépcső aljában álló Klára kezébe adott, jelezvén ezzel, hogy a maga részéről hozzájárul kolostorba vonulásához.

Klára tudta, hogy a családjá minden erejével ellenezni fogja kolostorba lépését, ezért a következő éjszaka egy barátinője kíséretében megszökött szülei házából. Maguk mögött hagyták a várost, és lefelé ereszkedtek a síkságon levő erdő felé, amelyben a Porciunkula nevű Szűzanya-kápolna állt. E kápolnában Klára letette minden ékességét, és Szent Ferenc kezéből magára öltötte a bűnbánók szürke ruháját, fátylát, és derekára kötötte a bűnbánat kötelét. A rokonok teljesen elképedtek, amikor másnap kiderült, hogy mit tett Klára, aki akkor már a Bastia melletti Szent Pál bencés apácakolostorban volt, ahova az éjszaka folyamán Ferenc elvitte őket. Minden módon, szépszerével és erőszakkal vissza akarták vinni Klárát a városba, de nem tudták eltántorítani szándékától. Mikor már sokáig húzódott a meddő vita, Klára az egyik kezével megragadta az oltárterítőt ezzel a régi szokás szerint menedéjköveget kért a templomtól, s másik kezével pedig lekapta fejről a kendőt, s a rokonok meglátták lenyírt fejét. Ebből megtudhatták, hogy Klára visszavonhatatlanul Istennek szentelte magát.

Mikor a rokonok elmentek, az apácák úgy határoztak, hogy a várható zaklatások miatt jobb lesz, ha Klára és barátinője elhagyják a kolostort, és máséhoz mennek. Ezért mentek át a Panso melletti San Angelo-kolostorba. Itt egyszer csak bezörgött a húga, Agnes, hogy ő is apáca akar lenni. Ettől aztán a család fő, Monaldo nagybácsi, ismét elvesztette a türelmét. Elküldött egy csoport férfit, hogy erőszakkal hozzák vissza Agnest. Ők meg is jelentek a kolostorban, de Klára imádsága erősebbnek bizonyult náluk, így Agnes is hamarosan magára öltötte Szent Ferenc kezéből a bűnbánó nővérek ruháját. Az apácák azonban itt is féltek a további következményektől, ezért április végén útjuk-

ra bocsátották a „szökevényeket”. Ferenc ekkor úgy határozott, hogy véglegesen az Assisi melletti San Damiano-kápolna mellett telepíti le őket. Itt alakult meg a ferences apácák első kolostora. Klára haláláig a kolostor lelki anyja volt. Sokan határozták el, hogy csatlakoznak hozzá. Nemcsak a legkisebb húga, Beatrice, hanem édesanyja, Hortulana asszony is, amikor megözvegyült, felvételét kérte a kolostorba. De a San Damiano-ban csak az tudott megmaradni, aki szerette a szegénységet, mert ezeknek a nővéreknek a szegénység nem valami ábrándos kényelem, hanem kegyetlen valóság volt. Klára tett ugyan csodákat, s amikor az üres olajoskorsót áldásával megtöltötte, vagy kenyeret szaporított, örömmel adtak hálát, mindazonáltal a kolostorban igazán szegénység uralkodott. És Klára mégis ujjong Prágai Szent Agneshez írt levelében: „Ó, boldog Szegénység! Örök gazdagságot rejt magában azok számára, akik szeretettel ölelik magukhoz! Ó, szent Szegénység! Isten a mennyek országát ígéri és a boldog élet hervadhatatlan koszorúját adja annak, aki birtokolja a szegénységet és töprekszik utána. Ó, Szegénység, mennyire tetszel Istennek! Az Úr Jézus Krisztus, ki a mennyet és a földet kormányozza és vezérli, aki szólt, és mindenek lettek, páratlanul magához ölelt!” Ezért a szegénységért Klárának hosszasan kellett küzdenie. Az Egyház ugyanis a IV. lateráni zsinaton, 1215-ben úgy rendelkezett, hogy az új szerzetesi közösségnek a már meglévő regulák közül kell megválasztaniuk életszabályukat. Klárák számára legkézenfekvőbb a bencés apácák regulája lett volna, de ez a regula azt a szegénységet, amelyet Klára Ferenc-től megismert, nem biztosította. A régi rendeknél ugyanis általános volt, hogy a szerzetesek és apácák személy szerint lemondtak minden vagyonról, a rendnek azonban, s az egyes kolostoroknak is volt ingatlan vagyona, amiből a szerzetesi közösségek ellátását tervszerűen biztosíthatták. Ferenc pedig olyan regulát adott testvéreinek és nővéreinek is, amely szerint nemcsak egyenként, hanem közösségben sem birtokolhatnak semmit, és megélhetésükért koldulniuk kell. Ahhoz pedig, hogy törvényesen élhesse- nek ebben a formában, Klárának meg kellett szereznie a pápai jóváhagyást. Ezért harcolt a szó szoros értelmében mindhalálíg. Nem türelmetlenül, nem lázadozott, de harcolt, nagyon következetesen. Először azt sikerült elérnie, hogy III. Ince pápa megadta a klarissza apácáknak a szegénység privilégiumát, ami annyit jelentett, hogy a ferences apácákat senki nem kényszeríthette arra, hogy vagyon fogadjanak el. Ehhez azonban a pápai kancelláriának nem volt kész formulája, mert ilyen még nem fordult elő a joggyakorlatban. Ezért maga a pápa fogalmazta meg ezt a különös jogszabályt. A regula jóváhagyását IV. Ince adta meg 1253. augusztus 9-én, Klára a halála napján vette kézhez. Életének ez volt a legnagyobb öröme. Amikor 1253. augusztus 12-én eltemették, e bulla egy példányát a kezébe tették, és úgy helyezték sírba.

1244-től kezdve szinte folyamatosan ágyban fekvő beteg volt, a nővéreit mégis anyai gondoskodással irányította. Minden nehézségen csodálatos energiával állt úrrá.

IV. Ince pápa két alkalommal is felkereste. Megrendítő találkozások voltak ezek a pápa és a szegény, ágyban fekvő apáca között. Az egész pápai udvarból leginkább Hugolino bíboros fogta fel a szent jelentőségét, az a Hugolino, aki később IX. Gergely pápa lett. Így írt Klárának: „Rád bízom a lelkemet, és úgy ajánlom a gondjaidba, ahogyan Krisztus a keresztes Atyjának ajánlotta a lelkét. Az ítélet napján majd számot adsz róla, ha nem fogsz gondoskodón törődni a lelkemmel. Én ugyanis bizonyos vagyok abban, hogy eléred a legfőbb Bírónál azt, amit állhatatos önátadásoddal és számtalan könnyeddel kérsz.”

A bíboros ezzel kifejezte azt, amit Klára is világosan tudott, sőt ebben látta a szerzetesi élet legmélyebb jelentését az Egyházban: másokért állni az Úr színe előtt. Prágai Agnensnak ezt írta egy alkalommal: „Hogy az Apostol szavaival éljek, Isten segítőtársnőjének tekintelek, és támasz vagy az ő titokzatos teste törékeny tagjai számára.” E szavakkal Klára a saját korát messze túlhaladó megértéssel tanúskodik. Ő ugyanis a kolostor csendjében, kiszakítva a világ forgatagából, abból a felismerésből formálta meg az életet, hogy a szerzetesek az egész titokzatos test minden tagjáért felelősek, életük összefügg az összes keresztény életével, és sokaknak segítségére vannak. Ezzel elzárt szegénységük apostoli távlatokat nyert.

Amikor Klára 1253. augusztus 11-én San Damiano kolostorában meghalt, a pápa bíborosaival együtt eljött Perugiából a temetésére. 1255. augusztus 15-én avatták szentté. Ünnepe azonnal felvették a római naptárba, augusztus 12-re. 1969-től augusztus 11-én ünnepejük.

EMLÉKÜNNEPSÉG AZ ENCI ALAPÍTÁSÁNAK 60. ÉVFORDULÓJÁRA

A falusi iparágak közül a lábbelikészítés mindig fontos szerepet játszott a falu életében. Hiszen az önellátó paraszti réteg tartós és jó lábbelit nem tudott házilag készíteni, ezért a csizmadiák számaránya nagyobb volt egy agrártelepülésen, a többi kézművesipar képviselőihez képest.

Az endrődi lábbelikészítés jelentősége már a XIX. század második felétől kimutatható. A környék és elsősorban a Sárrett falvait látták el az endrődi csizmadiák a jó minőségű termékekkel. A XX. századtól erősödő cipészet, pedig folytatta a csizmadia hagyományokat. Ebben az időszakban (XX. század első fele) a településen több, mint 90 önálló csizmadia és cipésmester dolgozott.

1947-ben a vásári igények megnövekedése miatt a szövetkezeti formában látták a cipőgyártás előrelépését, és ebben az évben két szövetkezetet alapítottak: a mesterek és a segédek szövetkezetét.

1947. február 13-án tartotta alakuló ülését az Endrődi Bőripari Munkások Beszerző, Termelő és Értékesítő Szövetkezete.

Alapító tagjai:

Bela Imre
Csuglovszki István
Duda Imre
Farkasinszki Ede
Kenyeres Imre
Keszthelyi János
Koós László
Kuna Máttyás
Pető Lajos
Pintér László
Szegevári János
Sztancsik Lajos
Szuó Imre
Tímár László
Tímár Máté
Tímár Miklós
Uhrin György
Vinkovics István

1947. november 7-én tartotta alakuló közgyűlését az Első Endrődi és Vidéke Lábbelikészítők Kisipari Termelő Szövetkezete.

Alapító tagjai:

Szurovecz Elek
Tímár Imre
Hegedűs Imre

Szakmai bemutató a kiállításon

Sárhegyi András
Dinya József
Giricz Vendel
Sárhegyi Andrásné
Látkóczki Vince
Farkasinszki Mihály
Szalóki Lajos
Kési András
Hegedűs István
Czmarkó Elek
Dinya Józsefné szül. Schramm Mária
Giricz András

Ez a szövetkezet a Hegedűs-Dinya céggel egyesülve jött létre. A Hegedű-Dinya cég cipőkereskedéssel és cipőgyártással is foglalkozott. A segédek szövetkezete részben pénzben, részben szövetkezeti üzletrész címén váltotta meg a Hegedűs-Dinya cég ingó vagyonát.

A két szövetkezet 1949-ben egyesült és Endrődi Cipész Szövetkezet néven egyre jelentősebb részt vállalt a hazai cipőgyártásban. A kezdeti alapanyagihiány nehéz

hamarosan megnyílt az út a külföldi piacok felé és nemcsak Kelet-Európában, hanem nyugaton és az ázsiai földrészen is megjelentek az ENCI cipők és csizmák. Az 1970-es évekre, az új telephelyre költözött gyárnak már több, mint ezer dolgozója volt. Az 1980-as évek második felétől a gazdasági és piacválság miatt lassan vakvágányra ért a szövetkezet. Majd később az olcsó külföldi lábbelik beáramlása a csőd szélére jutatta az üzemet. Az ENCI, 1994-ben jogutód nélkül megszűnt. De az emberek lelkeiben tovább élt, hiszen a Jakkosság jelentős részének munkát biztosító szövetkezet meghatározta az egész település családjaik életét.

A 2007. évben, a Gyomaendrőd Város Fejlődésért Egyesület felkarolta és megrendezte az szövetkezet alapításának 60. évfordulójának méltó megünneplését, és 2007. július 28-án nagyszabású rendezvényt szervezett az ENCI udvarán.

A szakmai program a „Csizmadiák és cipészek Endrődön” című szakmai kiállítást megnyitójával kezdődött 14 órakor. A kiállítást megnyitotta Várfi András polgármester. Ezt követte az ENCI megalakulását felelevenítő pódiumbeszélgetés Szegevári János alapító taggal, Bella József az üzem szakoktatójával és Gyetvai Vendel idősebb Enci taggal. A kiállítást rendezte és a pódiumbeszélgetést, vezette Szonda István etnográfus-muzeológus, a téma szakkutatója.

17 órakor Dr. Busai György Gyomaendrőd Városért Egyesület elnöke köszöntötte a megjelenteket és felidézte a szövetkezet történetét és kiemelte jelentőségét az egész ország korabeli cipőiparában.

Sárhegyi András és Dr. Busai György leleplezi az emléktáblát

helyzetbe hozta a frissen alakult társulást, de a magas szakmai tudás és agilis vezetés eredményességre vezette néhány év alatt az üzemet. Sárhegyi András alapító és a szövetkezet első elnöke egyszerű érzékkel teremtette meg a cipőgyártás egyre korszerűbb körülményeit. A hazai piacokon kívül

Sárhegyi András az ENCI alapító tagja és első elnöke ünnepi köszöntőjében emlékezett vissza az indulásra és a szép napokra, amikor a semmiből kellett létrehozni az üzemet, és arra az időszakra, amikor több mint ezer embernek adott megélhetést az üzem. Ezt követően Sárhegyi András felavatta az ENCI alapításának 60. évfordulójára elhelyezett emléktáblát.

A nap további részében zenés műsorok szórakoztatták a közönséget. Fellépett a Tűzmenedék Együttes, társastáncosok, néptáncosok, láthattunk majorette bemutatást. Operett műsort adtak a Városi Zeneiskola növendékei és újra hallhattuk az ENCI zenekart.

Endrőd néprajza

Rendező: Szonda István

NÉPRAJZI TÁBOR 2007

Idén július 23-28. között hetedik alkalommal rendezte meg az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény a néprajzi tábort. A táborban részt vettek a Debreceni Egyetem néprajzi tanszékének hallgatói, Dénes Zoltán az egyetem néprajzi tanszékének docense, és nem utolsósorban házigazdánk, Szonda István és családja. Továbbá csatlakoztak hozzánk nevelőotthonos fiatalok Budapestről Árkus Péter régész vezetésével. A szállásunk a Harcsásban volt, a Holt-Körös partján. Az idei feladatkörök voltak: kerámiák és csizmadia-szerszámok leltározása, régi mezőgazdasági és egyéb eszközök állagvédelme, valamint régi házak felmérése. A hétfői és a keddi nap a munka napja volt. Elkezdtük a leltározást és az állagmegóvást, felmértük a Selyem utcai Ugrin házat és a Temető utcai (népies nevén Bangó utca) Göndör Tímár házat. Ezekben a házakban nagyon sok jellegzetességet figyelhettünk meg: építési módja, díszítések, helyiségek elrendezésének szempontjai, stb. Sajnos üresen állnak.

Voltunk még a Szarvasvégi és az Ó-Szarvasvégi temetőben, ahol megfigyeltük a temető elrendezését, régi, gyönyörű és szakrális tekintetben is értékes, ritka sírokat.

Szerdán 10 órakor volt a Városházán az ünnepélyes megnyitó, ahol felszólalt Szonda István főszervező, Várfi András polgármester, Ujváry Zoltán professzor emeritus, Árkus Péter régész, és Dénes Zoltán docens. A megnyitó után sétáltunk a Kner emlék-

téren, megtekintettük a Vidovszky Béla Képtárat, ahol a névadó festményei mellett megcsodálhattuk Szacsavay Varga Ferenc és Pásztor János műveit. Ezután meglátogattuk a Kner Nyomdaipari Múzeumot. Itt láthattunk régi nyomtatógépeket, a Kner nyomdában kinyomtatott több mint százéves kiadványokat, a Kner családról kiállítást, Kozma Lajos által tervezett bútorokat, és számtalan más érdekességet. Ezek után fürödtünk egy jót kint a Harcsásban.

Csütörtök ismét a munka napja volt. Folytattuk a leltározást és az állagmegóvást. Megnéztük a Fő utcán található ósapai gyógyszerész házát, ami nagyon rossz állapotban van, de még meglehetne menteni.

Pénteken reggel 4-en már 6 óra mentünk a Tájházba, mivel Mariska néni és Joli néni 5 óra óta dagasztotta a tésztát, mert ezen a napon izletes lekváros kiflit és káposztás lepényt sütöttünk a kemencében a két néni irányításával. A Tájház dolgozói, Lajos és Karcsi is sokat segítettek a sütésnél. Mire a többiek megérkeztek addigra mi már megsütöttük a reggeli. Megtanultuk készítésüknek fortélyait. Így ez a nap a sütésé volt. Miután elkészültünk, befejeztük a leltározást és az egyéb fennmaradó munkákat. Este tartottuk a búcsúvacsorát, ahol ajándékkal köszöntük meg Pista bácsinak és Zsuzsi néninek, valamint Zoli atyának a kitartását és odaadását. Nagyon jó hangulatban telt el az este.

Szombat délelőtt pihenő volt. Délre megérkeztünk az ENCI-be, ahol megebédeltünk. Ebéd után részt vettünk az ENCI-kiállítás megnyitóján, ahol mi is segítünk a pakolásban és az elrendezésében. A kiállítást Várfi András polgármester nyitotta meg, majd Szonda István tartott beszédet az endrődi cipészekről és csizmadia-ákról, valamint az ENCI megalakulásáról és körülményeiről, további történetéről. Ezt követte a három idős cipész visszaemlékezése a kezdetekre, hogy a semmiből indulva mit értek el. Szinte mindenki megtekintette a kiállítást és nagyon tetszett nekik, elismerésüket fejezték ki. A megnyitó után az egyetemisták elbúcsúztak, majd hazaindultak, de mi csak az emléktábla leplezése után indultunk vissza. Fürödtünk egyet, vacsoráztunk, majd mi is indultunk haza.

Nagyon jól éreztük magukat. Egy felejthetetlen hetet töltöttünk el együtt. Több mint 160 tárgyat leltároztunk be, sok tárgyat lekezeltünk, 3 házat mértünk fel, nagyon sok kiflit és lepényt sütöttünk, tapasztalatokat szereztünk. Lenyűgözött bennünket a Tájház értékes és sokféle gyűjteménye. Jókat fürödtünk, kenűztünk, csónakáztunk, horgásztunk (bár szinte semmit sem fogtunk). Nagyon jó hangulatú tábor volt, többen meglátogattak bennünket egy-két napra. Köszönet illeti Pista bácsit és feleségét, Zsuzsi néni valamint Zoli atyát akik nélkül ez a tábor meg sem valósult volna és a tábor összes résztvevőjét, mert mindenki nagyon sokat segített. Reméljük, hogy jövőre is találkozunk és ugyanilyen jól fog sikerülni.

Hegedűs Bence
hunyai táborozó

VII. GYOMAENDRŐDI NÉPRAJZI SZAKMAI TÁBOR

Ünnepélyes megnyitója 2007. július 25-én. 10 órakor volt a Polgármesteri Hivatal dísztermében.

Részletes program:

10.00 Várfi András polgármester köszöntője

10.15 Szonda István etnográfus-táborvezető ismerteti a tábor szakmai programját

10.30 Dr. Ujváry Zoltán professzor emeritus, a Debreceni Egyetem Néprajzi Tanszékének professzora vázolja fel a Néprajzi Tanszék és az Endrődi Tájház között folyó többéves szakmai munkát és annak eredményeit

10.50 Árkus Péter régész-pedagógus beszámolója a múzeumi szaktáborok pedagógiai hatásairól a nevelőotthonos fiatalok körében

11.10 Dr. Dénes Zoltán egyetemi docens tájékoztató előadása a gyomaendrődi néprajzi vizsgálatokról és publikációkban történő megjelentetéséről, valamint a gyomaendrődi székhelyű „nyári egyetem” létrehozásáról

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

A sertéstartás történeti, néprajzi adatai - I. rész

Adataimat egyetemi szakdolgozatomból válogattam s természetesen Endrődre és Gyomára vonatkozó levéltári forrásokból származó adatközlőktől az 1980-as években gyűjtött anyagot kívánom az alábbiakban közzé tenni. Emített szakdolgozat megjelent; „Cs. Szabó István: Sertéstartás a békési Sárréten és peremvidékén Debrecen, 1992. Folklor és Etnográfia 70.”

A Körösök jobb parti oldalán található azok a területek, amelyek már a középkorban is leginkább alkalmasak voltak a sertéstartásra. A szakirodalom már tisztázta, hogy a 16-18. század sertéstartása csaknem kizárólag külterjes (extenzív) viszonyok között folyt. A Békés megyei – az 1949-ben hozzászatolt dél-bihari részekkel együtt – állattartásról, beleértve a sertéstartást is, szinte semmilyen adatunk nincsen a XVI. századot megelőző időszakból. A XVI. században a Békés megyei jobbágyok sertésből kilencedet vagy tizedet voltak kötelesek szolgáltatni. 1563-ból maradt fenn egy sertéstartással foglalkozó összeírás. Huszonkét faluban 541 jobbágy tartott sertést, összesen 2.260 darabot. Décse faluból – elpusztult templomos helység Endrőd és Szarvas között – 126 jobbágy tartott összesen 512 darab sertést, de csak 23 jobbágy fizetett „disznódezsért”.

Az 1562. évi tizedjegyzék szerint 21 faluban 232 jobbágy fizetett sertéstizedet. Valószínű, hogy az egyik összeírás a teljes sertésállományt tartalmazza, míg a másik csak a tizedszedés alapjául szolgáló évi szaporulatot. A gyér adatsorokból a sertéslétszám csak óvatos becsléssel számítható, az 1563. évi jegyzék alapján 4 db sertés eshetett egy családra. A történeti Békés megye területén 3.000 családot feltételezve az összes sertésállomány 12.000 darab lehetett. 1563-ban

Décsén 512 db, Gyuron (elpusztult falu Mezőberény és Murony határában) 205 db, Mezőberényben 142 db sertést írtak össze (csak a gyomaendrődi határhoz közeli települések adatait használom fel ezen írásomban). 1556-ban Endrőd falu „Eger várához csatoltatott, Egri várkormányzó gondviselése alatt állott... bizonyos számú sertéseket kötelesek voltak Eger városának szállítani...” A török ugyan serteshúst vallási okok miatt nem fogyasztott, de nem mulasztotta el, hogy a sertéstartásból származó jövedelmet begyűjtse. Mezőberényben 1567-ben 27 fő, 1579-ben 49 fő lakosnak 75, illetve 300 db sertése volt. Décse mezővárosban 180 s 157 fő (családfő) lakosnak 1.000, illetve 500 db, Egén (elpusztult falu Gyoma határában) 80 s 63 lakosnak 255, illetve 300 darab, Gyomán 41 s 53 fő lakosnak 205, illetve 475 db sertése volt. Ez utóbbi forrás szerint csak az egy éven felüli sertéseket írták össze az ekkor már a török adószedők. Décsén 5,6-3,2 db, Egén, 3,2-4,8 db, Gyomán 5,0-9,0 db sertés jut családonként. Az 1725. évi összeírásból – az első ilyen használható összeírás a hódoltság utáni időkből – előtűnik 16 helységben 1.042 családnál 2.451 db egy éven felüli sertés. Gyomán 63 családnál 115 db sertés, Köröstarcsán 52 családnál 83 db sertés, Körösladányban 44 családnál 166 db sertés került összeírásra. Egy sertést vettek két db juh értékével s így az akkori áron egy juh egy forint, egy sertés két forint. Gyomán 1720-ban 42 db, 1725-ben 166 db, 1730-ban 73 db. Körösladányban 1717-ben 108 db, 1720-ban 61 db, 1725-ben 199 db, 1730-ban 124 db, Köröstarcsán 1720-ban 93 db, 1725-ben 162 db, 1730-ban 80 db sertést írtak össze. Az eltérőnek tűnő adatok különböző összeírási szempontokat takarnak. Ebben a korban a sertés faj-

tájára vonatkozóan nem tettek meghatározó megjegyzést. Feltételezhetjük, hogy minden valószínűség szerint vidékünkön is az ún. szalontai és/vagy réti sertést (disznót) tartották. 1876-ban roppant mennyiségben kínáltatott sertés a gyulai, nagyvárad, debreceni vásárokon. „1878-ban a gyulai vásárra 6.000 db sertés lett felhajtva. 1881-ben a gyulai egész évi vásárookra felhajtott sertések száma meghaladta a 300.000 darabot. 1884-ben nagy pusztítást végzett az állományban a száj- és körömfájás. Ezekben az években „lenyomta” a sertésárakat az „oláhországi sertésdömping” (Oláhország a Kárpárokon túli havasalföldi és moldvai egyesült vajdaságokból alakult fejedelemség). Sovány sertéseket vásároltak fel kucepek s Erdélyben makkerdőben felhizlalva adták tovább budapesti hízalldákba. 1887-ben nagyon magas kukoricaárak voltak s „a nép nem hízalt sertéseket”... „a nép inkább eladta a sertéseket haszonszerzés céljából”. A vármegyei jelentés kiemeli 1892-ben, hogy az uradalmakban szépen fejlődik a sertésenyésztés, de a „kisgazdáknál nagyon gyenge”. Felszólítják a hatóságok a községi előljárókat, hogy a sertésenyésztés javítására szerezzenek be tenyészkacokat. Számos uradalom van a megyében, ahonnan „jutányos” áron lehet kiváló tenyésztési háttérrel rendelkező kanokat vásárolni. 1893-ban az évi jelentésben mégis azt olvashatjuk; „...hiába a Békés vármegyei Gazdasági Egylet felhívása, továbbra is szedett-vedett, tarka-barka sertéseket tenyésztik a lakosok.” Helységmegjelölés nélkül egy forrás közli: néhány helyen a vármegyében „Poland-China sertéseket kereszteznek mangalicával, az utódokban a szaporaság, hízékony-ság igen kedvező”.

Cs. Szabó István

VOLT EGYSZER EGY TANYAVILÁG...

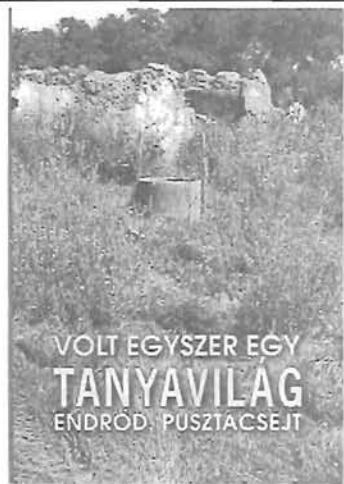
Buczkó Imre szerkesztésében, az Endrődiek Baráti Köre kiadásával nagyon szép kiadvány jelent meg „Volt egyszer egy TANYAVILÁG Endrőd, Pusztacsejt” címmel.

A könyv egy letűnt korról szól, egy olyan korról, melyben sok munka jutott a tanyán élő embernek, de becsülettel helytálltak és boldogok voltak.

A könyvet ajánljuk a valaha Csejten született és élt embereknek, valamint az összes

gyomaendrődi és innen elszármazott lakosnak, aki városunk története, egykori lakosai, és életformája iránt érdeklődik. A könyvben található visszaemlékezéseket így együtt sosem látott, páratlan mennyiségű, korabeli és újabb fotók, versek, írások teszik teljessé, amelyek minden olvasó számára szemléletessé, élvezetessé teszik a kiadvány olvasását.

Az érdeklődők az endrődi könyvtárban vásárolhatják meg a könyvet.

KÉPEK

AZ ENCI

ÜNNEPSÉGRŐL

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Munkácsy visszatért Munkácsra!

A festő szülővárosában október közepéig látogatható a kiállítás Ungvári tudósítónktól

A múlt hét péntekén nyitotta meg kapuit Munkácson, a festő szülővárosában a világhírű művész, Munkácsy Mihály alkotásából összeállított tárlat. Az ünnepélyes megnyitón részt vett Viktor Juscsenko ukrán elnök és Gyurcsány Ferenc magyar miniszterelnök. Kettejük munkácsi tárgyalásáról a Magyar Szó már közölt tudósítást, ezúttal a kiállítás háttéréről olvashatnak.

A tárlat anyagának gerincét a szintén munkácsi származású, jelenleg az Egyesült Államokban élő Pákh Imre tulajdonában lévő festmények adják. Látható továbbá a Magyar Nemzeti Galéria tulajdonában lévő néhány alkotása, illetve egy, az ungvári Boksay József

Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeumban őrzött képe is.

A tárlat részeként megtekinthető a jeles alkotó számos relikviája is, melyeket a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum kollekciónak jából válogattak. Kárpátalján egyébként ilyen formátumú művész alkotásainak ennyire átfogó bemutatására még nem volt példa. A munkácsi vár kilenc termében 48 alkotást bemutató tárlat október 14-ig tart nyitva. A Magyarország több városában, legutóbb pedig az erdélyi Csíkszeredán rendezett Munkácsy-kiállítás együttvéve már több mint nyolcszáz ezer látogatót vonzott.

Munkácsy Mihály, eredeti nevén Lieb, 1844-ben született Munkácson. Apja, a bajor származású Lieb Leó sótiszt volt Munkácson. Édesanyját Reök Ceciliának hívták. 1848-ban a család Miskolcra költözött. Munkácsy festői hajlama már kiskorában megmutatkozott. Szülei korai halála után 1850-ben nagybátyjához, Reök István ügyvédhez került, aki a szabadságharc után hallgatásra kényszerítve, szerény viszonyok között élt Békéscsabán. A fiút 11 éves korában gyámja asztalosinasnak adta. Mestere durvaságai, a fenyegetések okozta testi-lelki nyomorúság egész életére és kedélyére kihatottak. Segédlevele megszerzése után Aradra ment. Nyomorgott, megbetegedett, s visszatért nagybátyjához Gyulára. Lábadozása alatt rajzolni tanult egy ott élő, Fischer vezetéknevű német festőtől.

1867-ben állami ösztöndíjjal Párizsba utazott a világiállításra, ahol Courbet művészetéből egész életére döntő benyomásokat szerzett. 1880-ban, még mint Lieb Mihály kéréssel fordult a munkácsi előljáróságához, hogy felvehesse szülővárosa nevét. Munkácsy az engedély megadása mellé a díszpolgári címet is megkapta.

Ma Munkácson, az igen hangulatos, Cirill és Metód szobrával díszített sétálóutcában állt az a ház is, ahol 1844. február 20-án megszületett. Ma egy emléktábla jelöli e helyet. Munkácsy Mihály mellsobrát az utca másik végén születésének 150. évfordulóján 1994-ben állították fel Kárpátalja második legnagyobb városában.

DUNDA György
Magyar Szó Online

TIZENÖT ÉVE HALT MEG TOMÁŠEK BÍBOROS

Tizenöt éve, 1992. augusztus 4-én halt meg František Tomášek bíboros, Prága érseke, egyike azoknak a közép-európai személyiségeknek, akik a kommunizmus alatt is bátran kiálltak az egyházért, a papokért és a hívekért, vállalva az üldöztetést is.

A cseh egyház máig nagy tiszteletnek és szeretetnek örvendő személyisége a diktatúra éveit átélő bátorítást jelentett az akkori Csehszlovákia nem hívó népének is.

František Tomášek a morvaországi Studenkában született 1899-ben. Az olmützi (olomuci) szeminárium elvégzése után 1922 júliusában szentelték papá.

1938-ban az olmützi teológiai fakultáson doktorált, és ott oktatott is. A német megszállás vetett véget teológusi pályájának, mivel a főiskolákat bezárták. A háború után 1946-ban docens, majd 1947-ben professzor lett az Olmützi Teológiai Főiskolán, a hittanári szakon. Ez sem tartott sokáig: 1950-ben ugyanis a kommunista hatalom bezáratta a főiskolát.

1949. október 14-én Josef Karel Matocha akkori püspök

titokban segédpüspökké szentelte František Tomášeket. A kommunista rezsim azonban megakadályozta működését. VI. Pál pápa 1965. február 19-én a Prágai Érsekség apostoli adminisztrátorává nevezte ki, ám az államhatalom ezt nem ismerte el.

VI. Pál pápa 1976-ban bíborossá kreálta, de nevét „in pectore” tartotta, azaz nem hozta nyilvánosságra. Csak egy évvel később, 1977-ben vehette át hivatalosan is az érseki széket, ám a hatalom mindvégig gyanakodva figyelte és akadályozta tevékenységét.

A bársonyos forradalom alatt egyértelműen kiállt a forradalmi törekvések mellett – mint mondta, morális megfontolásból. „Nem hallgathatok, mert tudom, hogy a négy évtizede tartó jogtalanság elleni bátor tiltakozás egyesít benneteket. A szabadság oszthatatlan” – mondta 1989. november 21-én a prágai Vencel téren tüntető több mint 200 000 ember előtt.

Tomášek bíboros a bársonyos forradalom után, 1991-ben ment nyugdíjba, az érseki széket Miloslav Vlk vette át. Szellemi végrendeletében Tomášek bíboros arra kérte az embereket: mindig szálljanak szembe a rosszal, még akkor is, ha ezek az emberi küzdelmek nem mindig járnak sikerrel, és soha nem fejeződnek be.

A cseh egyház legendás alakját 1997-ben posztumusz Adalbert-díjjal tüntették ki.

Magyar Kurír

DOMOKOS LÁSZLÓ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

BÉKÉS MEGYE KÉPVISELŐ- TESTÜLETÉNEK ELNÖKE

5601 Békéscsaba, Derkovits sor, Pf.: 118
Telefon: 66/441-156, Telefax: 66/441-609

Köszöntő a Simmelweis Nap alkalmából

A Simmelweis Nap alkalmából szeretettel köszöntök minden egészségügyi dolgozót, akik a viszontagságos körülmények ellenére becsülettel, felelősséggel végzik munkájukat. Az egészségügyben bekövetkező kormányzati változtatások sok bizonytalanságot keltenek a betegellátásban, a sorozatos elbocsátások rossz közérzetet, rossz hangulatot teremtenek. A tervezett változtatások pedig védtelenül kiszolgáltatottá teszik a betegeket és az egészségügyi dolgozókat is. A gyógyítást hivatásnak tekintők számára most az lenne a legfontosabb, hogy a szakma egyetértésével kellő szakértelemmel és felelősséggel szülessenek meg az egészségügyet érintő kormányzati döntések. Ez nyugalmat és biztonságot teremtené a betegellátásban.

Arra kérek minden egészségügyi dolgozót, hogy a nehézségek ellenére ne veszítsék el a hitüket, továbbra is számíthatunk felelősségteljes, gyógyító munkájukra, mely nélkül nem működhet az egészségügyi rendszer. Ehhez a gyógyító munkához sok sikert és kitartást kívánok! Köszönöm elhivatott munkavégzésüket!

Domokos László
a Békés megyei közgyűlés elnöke

Köszöntő a Köztisztviselők Napja alkalmából

A Köztisztviselők Napján szeretettel köszöntöm mindazokat, akik kitartó, becsületes munkájukkal nap mint nap hozzájárulnak a köz szolgálatához.

Nincsenek könnyű helyzetben, hiszen a megszorítások a köztisztviselőket is érintik, a bizonytalanság rossz közérzetet és rossz hangulatot teremt. A köztisztviselőkre egyre több és sokrétűbb feladat hárul. Ezért is tartom fontosnak hangsúlyozni, hogy a jó munkát végző köztisztviselőkre mindig szükség van, hiszen nélkülük nem működik a közigazgatás bonyolult rendszere.

A köztisztviselők munkáját meg kell becsülni, nem szabad kiszolgáltatni őket a felelőtlen döntéseknek, ki kell állni a pontos és minőségi munkát végző köztisztviselői kar mellett.

Ne feledjük: „Minden munka értékét a munkát végző keze nyoma adja”.

Minden köztisztviselőnek azt kívánom, hogy ne veszítse el a hitét, a nehézségek ellenére is végezze kitartó, becsületes munkáját!

Domokos László
elnök

Békéscsaba, 2007. június 29.

Békés megye a civilekért

A Békés megyei önkormányzat idén először pályázatot írt ki a civil szervezeteknek, összességében mintegy 4 millió forint összegben. Harminckét szervezet jelentkezett, velük már a szerződéseket is megkötötték.

A civil szférára fontos szerep vár az értékek képviselésében, megőrzésében. Mi azt szeretnénk, ha fennmaradna, sőt erősödne a civil mozgalom, éppen ezért támogatjuk anyagilag is. Jó lenne, ha az induló európai uniós projektekben minél több civil venne részt. Hogy megfeleljenek a követelményeknek, ahhoz még sokat kell tanulniuk, gondolok itt számlavezetésre, tervezésre, pontos adminisztrációra, ellenőrizhetőségre, egyebekre. Ránk számíthatnak ezen a téren is, készek vagyunk jogi és gazdasági ismereteiket bővíteni.

Sajnos ma már nem újdonság a megyék nehéz helyzete. Fontos, hogy a bajban fogjunk össze, nem hagyhatjuk megroppanni a civil szervezeteket, akik szakmai programjaik megvalósításával építik a közösségeket, melyek aztán hozzájárulnak az egészségesebb közélet kialakulásához.

Most kereteket szabunk, utána jöhet a fejlődés. Növelni kívánjuk a megpályázható összeg nagyságát. Fontoljuk, hogy hangsúlyt váltunk, már idén kiírjuk a jövő évre szóló pályázatot. A győztesek, de az anyagot támogatásban nem részesülők kezét sem engedjük el. Számukra bemutatkozási lehetőséget biztosítunk a nyilvánosságban. Békés megye kapuja mindig nyitva áll, ha civilek kérnek bebecsült rajta.

A nyertesek névsora: Fehér Folt Egyesület – Okány, Békés és Környéke Biokultúra Egyesület – Békés, Magyar Vöröskereszt Békés Megyei Szervezete – Békéscsaba, Polgári Ifjúsáért és Társadalomért Egyesület – Gyula, Békéscsabai Gazdakör Egyesület – Békéscsaba, Békéscsabai Atlétikai Klub – Békéscsaba, Békés Megyei Ápolók az Egészségért – Gyula, Békés Megye Fejlesztéséért Egyesület Békéscsaba, Mentálhigiénés Egyesület – Békés, Békési Ipartestület – Békés, Életfa Kulturális Egyesület – Békéscsaba, Széchenyi István Lótenyésztési Egyesület – Kondoros, Kondoros és Környéke Polgári Együttműködési Egyesület – Kondoros, Csabai Kolbászklub – Békéscsaba, Szeghalmi Polgári Egyesület – Szeghalom, Csabai Szlovákok Egyesülete – Békéscsaba, Vadvirág Természetvédelmi és Kulturális Egyesület – Szeghalom, METESZ (Békés megye), Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesülete – Békéscsaba, Békés Megyei Közoktatási Szakértők Egyesülete – Békéscsaba, – Körös Klub – Békéscsaba, Szarvasi Gazdak Hagyományörző Egyesülete – Szarvas, Békéscsabai Szlovák Kultúráért Alapítvány – Békéscsaba, Nagycsaládosok Egyesülete - Orosháza.

Békéscsaba, 2007. július 31.

Domokos László
elnök

Csikós Renáta:
ILYEN AZ ÉLET

Ahogy a madarak suhannak,
Úgy száll az élet.
Ahogy a percek múlnak,
Úgy tűnnek az évek.

Napról napra más az élet,
Mások az emberek,
Szemükben nincs más,
Csak gonoszág és gyűlölet.

Kevés az olyan ember,
Kinek szeme ragyog,
Kinek szemében nincs más,
Csak reménység és jutalom.

Becsüljük meg életünk,
Mert ilyet csak egyszer élhetünk,
Gondoljon mindenki arra,
Mi a szép és a tiszta.

Mert ha egyszer visszagondolunk,
Arra, milyen volt az élet,
Inkább lássuk csudaszépnek.

BICYCLE-TECHNIKA

Elektromos KERÉKPÁROK, KISGÉPEK,
KEREKESZÉKEK javítása; beépíthető
alkatrészekkel

Hazai fejlesztésű elektromos
háromkerekűek építése

Tel.: 06302690088
snimre@freemail.hu
http://bicycletechnika.atw.hu

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

A ketrecbe zárt oroszlán

Szonja az állatkertben élt,
Még nagyon sok állattal,
De szívét átjárta a bú,
Ott volt előtte a fal.

Járkált fel s alá örökké,
Fájt nagyon a szíve,
Kezdett elterjedni a híre.
Nagy bánatának a híre.

A képzelet szárnyán szállt
Sokszor a szavannába,
Ahol nagyon gyorsan vitte
Őt a négy fürge lába.

Ez csak álom volt csupán,
Valóságtól messze állt,
Az igazi a ketrec volt,
Mely nem nyitott, hanem zárt.

Egy délután látogató
Kereste fel ketrecét,
Roland volt az, a kisiú,
Ki oly szépeket mesélt.

Szonja elé varázsolta
A szavanna csodáit,
Az oroszlán el se tudott
Aludni jó sokáig.

Azt mondta Rolandnak reggel:
- Hozz egy szép könyvet, kérlek,
Hogy én már ne unatkozzak,
S szabad legyen a lélek.

Legyen a könyvben gazella,
Zebra és kafferbivaly,
Bukkanjon elő a könyvből
Csodás szavanna-zsivaj.-

Másnap Roland hozta is az
Izgalmas állatregényt,
De meg is sajnálta Szonját,
A börtönlakót, szegényt.

A ketrec legyen lakása
Életének végéig?
És ne legyen oroszlán
Csak picikét, félig?

Nézte az olvasó Szonját,
A vágyakozó szemét,
És úgy gondolta, adhatna
Neki egy cseppnyi reményt.

Meglátogatta tehát az
Állatkert igazgatót,
És váltott vele jó néhány,
Illedelmes, kérő szót.

Van itt egy oroszlán, Szonja
A becsületes neve,
Mindig szomorú, bánatos
A szépséges kis szeme.

Szavannába húz a szíve,
Zebrákat is kergetne,
Szeretném, hogy ha valamit
Ezért tenni lehetne!-

Felvette hát a telefont
A kert főigazgatója,
És az afrikaiakat
Fogta vállatára.

Vajon a szafari parkban
Van-e hely oroszlánnak,
Szonjának, a csodálatos
Szemű oroszlán lánynak.

Biztató választ kapott rá.
Egy hét és Szonja repül,
Esetleg pár hónap múlva
Oroszlánkölyköket szül.

Roland nagy örömmel vitte
Barátnőjének a jó hírt,
Higgyétek el gyerekek,
Szonja, az oroszlán sírt.

De utána táncra perdült,
Énekeit és ugrált is,
Eltelt ám az a rövid hét
Nem gyorsan, hanem máris.

A repcsin első osztályon
Utazott a kis Szonja,
Pedig azért éppen nem volt
Ezer kiló. Egy tonna.

Bámulta a szép felhőket
Az ablakon keresztül,
Az utasok életét fel-
Forgatta fenekestül.

Féltek tőle rettentően,
Fel s alá rohagáltak
Ijedt, apró szemekkel.
Hangosan kiabáltak.

Szonja nagyokat nevetett,
Csapkodta is a térdét,
Viccből félelmetesebbé
Varázsolta a képét.

Aztán leszállt a repülő
Gyönyörű Afrikában,
Szonja pedig gyönyörködött
A naplementés tájban.

Orrával meg beleszagolt
A finom levegőbe,
Felborzolódott a nyakán
Minden egyes kis szőre.

Idegen szagot érzett,
És egy icipicit félt,
Azt gondolta, hogy ő bizony
Területeket is sért.

Jó volt Szonja megérezése.
Szilárd területén volt,
Mely oroszlánnak soha nem
Esett becsületén folt.

Megpillantotta őt Szilárd,
És szerelembe esett,
Most már jöhet a sok pici,
Cuki oroszlángyerekek.

Teljesült hát Szonja álma,
A kis Roland segített,
Az oroszlánleányzóért
Azért ő tett legtöbbet.

Itt a vége a mesének,
Remélem, tetszett nektek,
És hogy ennek hatására
Majd álmodozni kezdtek.

Az álmok megvalósulnak,
Ha eléggé akarjuk,
Főleg, ha teszünk is érte,
Nem popsinkat vakarjuk.

Fiatalokról fiataloknak

A SZERELEM PSZICHOLÓGIÁJA IV.

Ugyanez jellemző arra is, ha pusztán érzelmi okokból történne a választás, akkor a partneri kapcsolatok mindössze az öregedés első jeléig tartanak. A szerelem valaki iránt, mint egy meghatározott cselekedet úgyszólván általános indítéka szorosabban kötődik a cselekedet tartalmához, közvetlenebbül járja át, mint ez bármely más esetben előfordul.¹ Ugyanakkor a cselekedet tartalmi oldala - sajnálatos módon - elvesztette helyét a 19. században. Így a szexualitás is - mint a szerelem egyfajta beteljesülése - a szerelemmel együtt átkerült a tabu témák körébe. Gondosan bezárkózik, az otthon falai közé szorul. Kiszajátítja a család, körülötte néma csönd, kizárólag utódpótlás érdekében engedélyezett a partneri kapcsolat ilyen formája.² Ezzel a szerelmet, az érzelmeiket is bezárták. Azon túl a szabadságot is korlátozták ezzel, az emberi kapcsolatokat a racionalitás szempontjából ítéltek kívánatosnak, illetve nem kívánatosnak. Mi lehet ennek az alapja? Elég a Bibliát elővenni és a teremtéstörténetet elolvasni. Itt az ember bűnbeesése előtt nyugodtan beszélhetett a testiségről - mindenféle szégyenérzet nélkül. De a bűnbeesés után ami jó volt a szerelemben és a szexualitásban, az csak bűn lehet, hiszen eltakargatták magukat. Pedig az Énekek éneke sem tekint a bűnnek a szerelmet, mivel a bűn: önzés.

Gyakran az ember nem tud élni a szerelemmel és a szexualitással, megfordítja a sorrendet: a szexualitás a lényegi dolog, a szerelem csak járulékos elem, amelyet ki lehet kapcsolni. Ilyenkor az a probléma adódik, hogy a szerelem önzővé válik. Kétfajta önzés lehetséges:

1. szó szoros értelemben, amikor a másik szerelmét - és ezzel a szerelem okozta sebezhetőséget, kiszolgáltatottságot - kihasználja az egyik fél, mintegy visszaélve a másik bizalmával,

2. közvetetten, amikor a szerelem kábulatában nem vesz észre semmit és senkit, azaz szinte mindenkin átgázol, és mindent elhanyagol a szerelem okozta sebre hivatkozva.

A 19. századi nézet hozta magával a férfi és a nő közötti mesterként feszültségtérmet. A férfiközpontú társadalomban - ahogy fentebb már írtam - a szerelem szabadságát behatárolja. A férfi az első rangú, a nő csak másodlagos szerepet tölt be. Ennek a mai napig súlyos következményeként éljük meg, hogy az udvarlás az csak a férfi előjoga, sőt kötelessége, - a nők egy része pedig csak áll bambán - hol bevehető, hol bevehetetlen várként. Sok embert visszariaszt a szerelemtől az a veszély, hogy a férfúnak kötelessége minden körülmények között, akár csel útján is, hogy hódításokkal mutassa ki férfiasságát, ez pedig kizárja az elfogulatlanságot és a bizalmat a szerelemből.³ Így a szerelem szabadsága kétszeresen is sérül:

1. a nő nem kezdeményezhet,

2. csel - azaz hazugság árán sikerül meghódítani a nőt.

Éppen ezért elengedhetetlen az álarc lerakása. Ha ugyanis a hazugságra építve sikerül a hódítás, akkor az nem a férfi pozitív személyiségének szól, hanem az álarcnak. A nő ilyenkor nem a férjbe, hanem álmainak beteljesült álarcába szeret bele. Nagyon fontos tudnunk: minden embernek vannak hibái. Ha a hibákkal együtt elfogadjuk az egyik ember a másikat, akkor azt is kimondja: ezekkel a negatívumokkal később is együtt tudok élni. De vigyázat! A negatív tulajdonságok elviselése csak nehezebb egy idő elteltével - mivel egy-két alkalommal a szerelmes ember hajlandó elnézni, de ha az már 10. alkalommal ismétlődik - még ha az elkövető nem is szándékosan vagy megbántásból követte el, nagyon nehéz elviselni.

Az őszinteséget minden komoly szellemiségű szerelemtől vagy házasságról szóló könyv ajánlja, sőt kiemelten hangsúlyozza, mint a jó kapcsolat egyik alappilléret. Az őszinteséghez viszont az is hozzá tartozik, hogy a nő is kifejezre juttassa az érzelmeit - nyilván nem ajtóstól rongva a házba. Ezzel a fokozatosság elvére kívánom felhívni a figyelmet, ami egy megalapozása egy tartós szerelmi kapcsolatnak. Érdemes elkerülni a „- Hazakísérhetlek?” kérdésre a „- Hozzám vagy hozzád?” visszakérdézt. Igaz, ez is egyfajta őszinteség, azonban ez a másik fél lenézésére utal, minthogy a szeretet kifejezésére

A fokozatosság már csak azért is lényeges, mert a legnagyobb és valós boldogságot - avagy a szerelem beteljesülését csak úgy lehet elérni, amennyiben az intimitás, a szenvedély és az elkötelezettség aspektusából nézve magasak a mutatók. Így a következő táblázat ezt nagyon jól jelzi:

	Intimitás	Szenvedély	Elkötelezettség
Nincs szerelem	alacsony	alacsony	alacsony
Szeretet	magas	alacsony	alacsony
Fellobbanó szerelem	alacsony	magas	alacsony
Romantikus szerelem	magas	magas	alacsony
Üres szerelem	alacsony	alacsony	magas
Társzerelem	magas	alacsony	magas
Vak szerelem	alacsony	magas	magas
Beteljesült szerelem	magas	magas	magas

1 SIMMEL, Georg, A kacérság lélektana, ford.: Berényi Gábor és Bognár Virág, Bp., 1996., 74.

2 FOUCAULT, Miches, A szexualitás története, ford.: Ádám Péter, 1996., 7-8.

3 ADLER, Alfred, Emberismeret, ford.: Kulcsár István, Győr, én., 138-139.

Nyilván a beteljesült szerelemnél elengedhetetlen a partnerek egészséges személyisége. Komoly probléma lehet a túlzásba vitt maszturbáció, a mazochizmus, a sadizmus, a neurozsis, a homoszexuális hajlam, stb. Mindezeknek az alapja vagy az önzés megléte, vagy a megfelelő önértékelés hiánya. Ezekben az esetekben szinte csak magára képes figyelni a maszturbáló ember - lelki síkon éppúgy, mint testi síkon, amely neurozissal küszködő emberről is hasonlóan kerül előtérbe. A nem megfelelő önértékelés két jellegzetes eseténél önmagát még csak emberszámba sem veszi a mazochista, melynek következtében szinte örömmel játssza el a mártír szerepét, a sadista viszont az a személy, aki vasfegyellemmel uralkodni akar a környezetén, miközben kemény, embertelen szankciókkal torolja meg a legapróbb - sokszor csak a számára kellemetlen reakciókat.

A homoszexualitás férfi és nő partneri kapcsolatában azért is problematikus, mert a homoszexuális ember ellenkező nemű partnerével inkább baráti, mint szerelmi kapcsolatba képes csak kerülni. Ebből - és a vasfegyellemből is következik a frigiditás, az érzelmi eltompulás, a szerelemből való kiábrándulás, holott az emberi életben jelentős helye és szerepe van,⁴ egy jó házasságnak az alapja lehet. Igaz, ahogy a házasságnak megvannak a maga javasolt első korhatárai⁵, úgy a szerelemben ilyen mércékről nemigen beszélhetünk. Viszont hatással lehet az adott életkor, hogy mennyire érett a szerelemre és annak melyik oldalára egy ember. És itt nem véletlen a feltételes mód használata, mert a különböző családi háttérrel, illetve a neveltetés, döntően meghatározza azt is, hogy mennyire és hogyan képes közeledni egymás irányába két ember.

A félénkek csoportjához kapcsolódik az a probléma is, amely a barátságot fontosabbnak éli meg a szerelmi kapcsolatnál. Az pedig általánosan elfogadott ezeknél a csigaházukba visszahúzódo embereknél, hogy a férfino barátság, amely nem szerelmi, avagy szexuális célból alakult ki, nem ismerik el, sőt még a gondolatától is irtóznak. Ezekben az embereknél többnyire nincs meg a kockázatvállalás. A szerelmi kapcsolatok - és véleményem szerint minden más, emberek közötti kapcsolat is - tele van kockázattal. Ez viszont csak akkor probléma, ha megterhelő, bénító hatást vált ki, ellenben egy egészséges szerelemben a kreativitást kell felszínre hoznia. Megint más kérdés, hogy mi a kockázat alapja. Viszont akár beteljesül az adott szerelem, akár nem, ha nem is teljesen, de valamelyest kárpótol a tapasztalatszerzés: csak így képes minden ember egy következő kapcsolatban még jobbat, többet nyújtani.

Ezek a félreisiklások miatt úgy gondolom, nem elhanyagolható az a szemlélet, miszerint a szerelemre is készülni kell - bizonyos tanulmányok végzésének segítségével, pl.: pszichológia, pedagógia, szociológia, stb., valamint pl. az irodalmon belül a szerelmes versek tárgyalásakor - a kor kiegészítésként is - értékelhetnénk az adott költőnek a szerelemhez való hozzáállását. Talán kevesebb sikert hozna a házasság lenne, talán sokkal jobban megterveznék az emberek az életüket, ha valamilyen felkészítést kapnának arra, amiben életük jelentős részét töltik. Nem szükségszerű, hogy bárki egyetértsem velem a monogámia tekintetében, de egy válás elsősorban nem a váló feleket érinti a legkritikusabban, hanem a gyermekeket. Az egyik legkeményebb eset, amikor az apuka nemcsak elhagyta családját, hanem 7 éves kislányáról is lemondott. A kislányt hónapokon keresztül pszichológushoz kellett vinni, mert csak szakember tudta több hónapos terápiával feloldani a depressziót.

BIBLIOGRÁFIA

- ADLER, Alfred, Emberismeret, ford. Kulcsár István, Győr, én.
 QVILLAM, Susan, A szerelem kibontakozása, ford.: Csema György, Debrecen, én.
 KAHN Fritz, A Szerelem iskolája, Bp., 1984.
 BUDA Béla, SZILÁGYI Vilmos, Párválasztás, a partnerkapcsolatok pszichológiája, Bp., 1988.
 KEMÉNYNÉ, Dr. Pálffy Katalin, Bevezetés a pszichológiába, Bp., 1989.
 FREUD, Sigmund, Szexuális viselkedés, Bp., 1993.
 BUDA Béla, Szexuális viselkedés, Bp., 1994.
 FOUCAULT, Miches, A szexualitás története, ford. Ádám Péter, 1996. Pszichológia, szerk. DR. GERÉB György, Bp., 1996.
 HAYES, Nicky, Pszichológia, Bp., 1996.
 PASCAL, Blaise, Gondolatok, ford.: Pödör László, Szeged, 1996.
 ROSS, Sir David, Arisztotelész, ford.: Steiger Kornél, Bpl., 1996.
 SIMMEL, Georg, A kacérság lélektana, ford.: Berényi Gábor, Bp., 1996.
 ATKINSON and Atkinson, Pszichológia, Bp., 1997.
 BUDA Béla, Empátia ... a beleélés lélektana, Bp., 1997.
 TRENCSENÝI László, Művészetpedagógia, elmélet, tanterv, módszer, Bp., 2000.

4 KAHN, Fritz, A Szerelem iskolája, Bp., 1984., 163-170.

5 Pl.: Kahn könyvében, lásd még: bibliográfiában.

Irodalmi oldal

Gyóni Géza (1884-1917)

A háborús irodalom- prózában és utólag- beszámolt a modern háború testi és lelki iszonyáról, a költők azonban hallgattak. Hallgattak vagy egy-egy halvány célzást, olykor szenvedélyes sikoltást engedtek meg maguknak. Azért különös ez, mert ezeréves költészetünkön végigvonul a sokszor erősen túlzásba vitt vitézkedés. A nemesi Magyarországhoz még illett is a kardcsörtetés, de már a polgári társadalomban nevetségessé vált volna, sőt a valóságos háború és fogság szörnyűségeinek megismerése után egyenesen cinizmussá. Nagy költőink közt csupán egyetlenegy van, aki megmerte és tudta rajzolni a háború meg a fogság igazi arcát: Gyóni Géza. Meglehetősen elfelejtett háttérbe szorult költő. Hét évvel fiatalabb Adynál, két évvel előtte halt meg, kortársak voltak tehát.

Ady kurtanemes volt, Gyóni paraszti-ivadék, Áchim L. András paraszttvezér familiájából. (Áchim Géza 1884-ben Gyón faluban született.) A szerencse mindig elkerülte, a szerelemben is, érvényesülésben is. 1909-ben behívták fegyvergyakorlatra Boszniába, egy zord hegyoldalon utat kellett építenie. A rabszolgamunka nagyon megviselte. A világháború kitérősekor azonnal besorozták, rövid kiképzés után vitték a frontra, Galiciába. Pontosabban nem a frontra, hanem Przemysl erődjébe, amelyet hónapokon át ostromolt az orosz hadsereg igen nagy vérvesztéssel. 1915-ben újra körülvették az erődöt, élelmük fogytával a védők kénytelenek voltak megadni magukat. Hogy ez a tárgyilagos mon-

dat micsoda szenvedést és értelmetlen pusztulási takar, azt árulják el Gyóni Géza versei. Nem a hősiesség és katonáélet szépsége iránt lelkesedik, hanem humánussal elegyített iszonyattal festi a véres ostoba valóságot. A háterszág nacionalista mómora és harci propagandája nem vette jó néven e költeményeket, a veszett háború után is nehezen jutottak méltó elismeréshez. A költő ezt nem érte meg. Przemysl feladása után orosz fogságba került. Az ostromállapothoz viszonyítva tűrhető körülmények közt élt a krasznojarszki fogolytáborban. Itt írta legszebb költeményeit, többek közt egy csodálatos versciklust arról, hogy hiába várja otthonról kedvesének a levelét. Szép verseivel és meggyerő egyéniségével fogolytársai közt nagy megbecsülést szerzett. Öccse, akivel együtt volt a fogságban és egyetlen lelki támaszát jelentette, 1917-ben meghalt. Ez mint utolsó csapás felőrölte gyenge idegrendszerét, pár hónap múlva zavarodott elmével ő is meghalt.

(Benedek István nyomán)

Amit szerettem volna

Szerettem volna én is ülni
Virág alatt a hűs verandán;
S a mély titokba elmerülni,
Miket a pók szövése hagy rám;
Merengni egy művészi képen,
S elnézni árnyékát kezemnek,
S kutatni: elburkolt mesékben
A régholt bölcsék mit üzennek!

Szerettem volna én is írni
Eljöttéről az új embernek;
S ódon, barbár mesének hinni
A vért, mely dárdák nyomán serked;
Zengeni finom győzedelmet,
Mit ember vívott önmagába',
Ki már királya az életnek
És nem csak- állatok királya.

De jaj, jaj, én közébe estem
Bús ragadozás tébolyának.
Rongy a lelkem és rongy a testem,
S fény nem deríti éjszakámat.
Lesem, lesem a csillagírást:
Hol véget ér a véres tenger,
Majd szán engem és nem ér ily gyászt,
Ki születik: a másik ember.

(1916. november)

Vasárnap a sáncon

- Látod, pajtás, a Cöncöl-szekerét!
Rúdja mutatja a hazai tájat.
- Szép kedvesem most írja levelét-
Jó a csillagnak az most odaláthat.

A kis fiam most ébredt fel talán
Első álmából az anyja ölében.
Századszor kérdi: hol van az apám?
- Jó asszonyod majd mesél neki szépen.

...A szobánk olyan kedves és meleg,
Írta utolszor drága levelében.
Olyan kedves már a csöppnyi gyerek,
Mikor föltérde az anyja ölében.

- Pajtás, húzódj csak egyre közelebb,
A golyó ott a földet mind kivágta.
Jobb lesz nekem a te fekvőhelyed-
A kicsi fiad ne várjon hiába.

Nekem nincs fiam, aki hazavárjon...
... Fönt a sápadt hold véresőt mutat.
Két magyar vitéz beszélget a sáncon-
Minden jólélek dicséri az Urat.
(1914. augusztus végén)

Levelek a Kálváriáról
1. levél

Megcsókoltad a levelem!
Azt írtam: „Semmi bánat, drága.
Ne bántsa lelked félelem,
Vigan vagyunk a büszke várba.”

Azt írtam: „Bízzál, angyalom,
Mi kitarunk büszkén és bátran”.
S gondoltam: Ma az utakon
Megint kolduló bakát láttam.

Azt írtam: „Már nem magamért,
Csak térted kell imádkoznom”.
S gondoltam: Ej, mit csigavér!
Egy honvéd éhen halt a poszton.

Azt írtam: „Jön a messiás,
Tüzelet látunk felvillanni.”
S már tudtam: nincsen semmi más,
Meg kell itt halni, meg kell halni.
(Szibéria, 1915. december)

Ízes Ízek

Augusztus

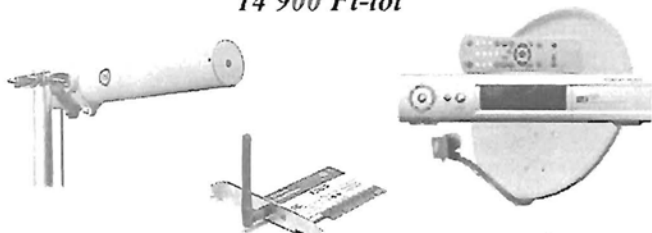
Sajtpuffancs

3 tojás fehérjéből kemény habot verünk, majd belekeverünk 15 dkg reszelt sajtot (jó, ha füstölt sajt). Olajat hevítünk, és a forró olajba mártott kiskanállal kis fánkukat szaggatunk az olajba. Világospirosra sütjük, és pl. kapor mártással tálaljuk.

Seidl Ambrus

MŰHOLDAS, FÖLDI ÉS WiFi antennák

Digitális műholdvevő már
14 900 Ft-tól

UPC Direct
NÉZZÜK A MINŐSÉGET

Széles választékkal és kedvező árakkal
várjuk az érdeklődőket.

Telex Távközléstechnika
Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755

HIRDESSZEN ÖN IS LAPUNKBAN!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kivánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
Csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.
Tel.: (66) 386-909

**Hiteleshetőség! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!**

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó
és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

THERM U X
Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interpan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

SZONDER

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, ők szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők ott maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

GIRICZ GYÖRGY, aki Hunyán a Rákóczi u. 65. szám alatt lakott, 60 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolják hoz-

zátartozói.

GIRICZ VINCE, aki Endrődön élt, július 14-én 67 évesen váratlanul elhunyt. Gyászolják: felesége, fiai és a családjuk, testvérei és a rokonság

TÍMÁR BENEDEKNÉ KOLOH JOLÁN, volt endrődi lakos, aki Budapesten és Kiskunfélegyházán élt leányánál, június 23-án 86 évesen rövid szenvedés után elhunyt. Gyászolják: leánya és családja.

VARJÚ SÁNDORNÉ CZMARKÓ ETELKA, aki Endrődön az Apponyi utca 26. szám alatt élt, 95 évesen július 9-én megtért teremtojéhez. Gyászolják: húga és a rokonság

VERES ERZSÉBET, aki Hunyán a Kinizsi u. 28. sz. alatt élt, 98 éves korában a Mennyei Hazába költözött. Gyászolják: gyermekei, unokái, dédunokái.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi Katolikus Központi Teme-
tőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni.
További információ a plébánián hivatalos
időben személyesen, vagy a 66/283-940-es
telefonszámon.

Az endrődi katolikus temetők takarítását,
karbantartását támogathatjuk adományok
felajánlásával:

Készpénzbevitel az endrődi plébánián
hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy
az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Köz-
hasznú Alapítvány számlájára befizetéssel
vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-
10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövet-
kezet.

Az endrődi templomban, a katolikus
szertartás szerint eltemetett halottakról 40
évre visszamenőleg, név szerint megemlé-
zünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család,
egy éven belül havonta, egy éven túl évente
szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

A hunyai legényegylet tagjai Iványi György plébános úrral, 1941-
ben.

A képen láthatók jobbról balra:

Timár Péter, Kótaji András, Iványi György, Sóczó Géza, Timár
Endre.

A kép tulajdonosa Timár Endre, Hunya.

Fényképalbum

A kép tulajdonosa: Timár Endréné Hunya, Széchenyi u. 12.
Hunya Máté tanyája Décsen. 1943-ban készült a kép. 1952-ben
államosították.

A fiának küldte a frontra Hunya Ince.

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Gazdahírek

Anyatehéntartás támogatás igénylése 2007. július 31-ig adható be a lakcím szerint területileg illetékes MVH megyei kirendeltségéhez. Nyomtatvány a falugazdász irodában is beszerezhető.

Szántóföldi munkák

A száraz idő miatt az aratás felgyorsult, július 20-ra befejeződött. A száraz tavasz miatt a kalászosok termésátlaga 3,0 tonna körül van hektáronként. Július harmadik hetében a kukoricát és a napraforgót egyaránt megfogta a 40°C-os hőség. Komoly termékkiesés várható főleg a kukorica esetében.

A szalmabálázást és a tarlóhántást folyamatosan végzik a termelők, a bálázás a vége felé tart, júliusban befejezésre kerül.

Terményárak

A búza ára 3600-4200,- Ft/q között mozog. Aki később értékesítette, az magasabb árat kapott érte. A repce ára 6400-6500,- Ft/q.

Állattenyésztés

A sertés felvásárlási ára júniusban 225,- Ft/kg volt, júliusra 255,- Ft/kg-ra emelkedett. A bika felvásárlási ára 370,- Ft/kg-ról 350,- Ft/kg-ra csökkent.

A magas terményárak miatt romlik az állattenyésztők helyzete, őszre várható a sertés felvásárlási árak emelkedése.

Időjárás

Július 20-ig 20-30 mm csapadék esett, ami a kapás növényeknek sajnos kevés. Július harmadik hetében a 40°C-os nappali hőmérséklet légköri aszályt teremt. Termékkiesést okoz ez a nagy hőség a kapás növényeknél. Több csapadékra lenne szükség a szemképződéshez. Várjuk a csapadékot és a lehűlést.

2007. július

Vincze Tamás
falugazdász

Gresó Lénárt:

Köszönöm

– avagy 27. születésnapom alkalmából

Köszönöm, hogy életet adtatok nekem.
Köszönöm, hogy megtanítottatok járni,
beszélni, gondolkodni, szépen élni,
sírní és nevetni.

A sok jót, gondoskodást köszönöm.

Létünk kurta, s mint élet,
halál is csak egy van.

Ez biztos. De az is az, hogy
szeretlek Benneteket Szüleim,
s míg élek, megpróbálom adni, viszonzni.

Útmutatástok az életre helyes
s jó volt. Hanga és én

leendő gyermekeinknek adjuk
úgy szeretetünket – egymásnak
szerelmünket –, mint Töletek tanultuk.

És tesszük az elmúlásig.

Drága Szüleim!

KÖSZÖNÖM!

Budapest, 1981. július 4.

SPORT

2007. jún. 17-én befejeződött a labdarúgó bajnokság csoportunkban. Utolsó mérkőzésünkön Gádoroson 3:1 arányban vereséggel zártunk.

Így a 16-os létszámú csoportunkban 11-ik helyen végeztünk. 9 győzelem, 6 döntetlen, 15 vereség. Gólarány: 46-55, 33 ponttal.

Az indulás elég jól kezdődött. Kétszer legyőztük a bajnokjelölt Békést, máskor gyengébbektől is kikaptunk.

A góllövésben nagyon gyengén állunk. A 16 csapat közt mi vagyunk a 3-ik góllövők, a gyengéseget érve.

Szerencsére a fúzió Gyomával nem történt meg, így minden második héten Endrődön játszhattunk, reméljük sikeresebben az előző évi eredménynél.

Négy-öt új játékos kerül a csapatba és kiváló szponzorra van kilátás. Külön megköszönjük Liptáknak (a népszerű „Libá”-nak), hogy eddig segítségünkre volt.

Ismét Gádoroson kezdünk aug. 11-én, vidéken. Az első hazai mérkőzés aug. 18-án lesz Magyarbányhegyessel.

HAJRÁ, ENDRÖD!

Márton Gábor

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Augusztusi ajánlataim:

- szivattyúk, öntözők, tömlők
- szórófejek
- bográcsok, faszén
- növényvédő szerek, műtrágyák
- virágföldek, virágládák, cserepek
- fűnyírók (elektromos, benzines)
- bozótívágók, sövényívágók, ágvágók
- fűrészek, fejszék, kalapácsok
- kerti szerszámok
- külső-belső falfestékek
- olaj- zománc festékek
- hűtők, glett anyagok, csemperagasztók, ecsetek, csiszolók
- barkács szerszámok
- esőruhákat, csizmák, védőkesztyűk
- szőnyegek, lábtörlők, stb.

Várom vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (06-20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétvégéjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com